

Curtea de Conturi a Republicii Moldova

Court of Accounts of the Republic of Moldova

Nr. 2
2(17) 2011

BULETIN INFORMATIV

INFORMATIVE BULLETIN

Versiunea Buletinului Informativ On-line

www.ccrm.md

Invităm pentru conlucrare:

- Organe ale administrației publice centrale
- Instituții de cercetări științifice
- Instituții de învățământ superior
- Absolvenți ai instituțiilor de învățământ superior și masteranzi din domeniile economiei, finanțelor, juridic.

SUMAR CONTENTS

Serafim Urechean. Cuvînt de salut al preşedintelui Curţii de Conturi. 2	Serafim Urechean. Welcome by the President of the Court of Accounts 3
Raportul dlui Serafim Urechean, Preşedintele Curţii de Conturi a Republicii Moldova, la Conferinţa ştiinţifico-practică consacrată aniversării de 15 ani de la crearea Comitetului de Conturi pentru Controlul asupra Executării Bugetului Republican al Republicii Kazahstan. 4	The report of Mr. Serafim Urechean, President of the Court of Accounts of the Republic of Moldova, at the scientific-practical conference dedicated to the 15th anniversary of Accounts Committee for Control of Execution of the Republican Budget of Kazakhstan. 5
■ Activitatea de audit	■ Audit activity
Viorel Miron. „Banca de Economii” S.A. se confruntă cu unele probleme care sînt condiţionate atît de factorii interni, cît şi de cei externi 12	Viorel Miron. “Banca de Economii” JSC faces some problems conditioned by both internal and external factors 13
Natalia Trofim. Auditul regularităţii efectuat la unele Curţi de Apel pe exerciţiul bugetar 2010 a relevat necesitatea implementării unui sistem eficace de management financiar şi control intern 20	Natalia Trofim. Regularity audit conducted in some Courts of Appeal for the 2010 budget year revealed the need to implement an effective system of financial management and internal control. 21
Valentina Madan. Pentru ca beneficiile scontate să fie realizate, sînt necesare îmbunătăţiri în politicile şi procedurile Academiei de Ştiinţe a Moldovei de alocare şi monitorizare a fondurilor destinate cercetărilor ştiinţifice 26	Valentina Madan. To achieve the expected benefits improvements are needed in policies and procedures of the Academy of Sciences of Moldova for allocation and monitoring of funds for scientific research 27
Elena Ciochină. Ireregularităţile constatate în cadrul auditului la Î.S. “Poşta Moldovei”, menţin riscul neasigurării integrităţii patrimoniului public. 34	Elena Ciochină. The irregularities found under the audit of SE “Poşta Moldovei” maintain the risk of insecurity for the integrity of public assets 35
Angela Pascaru. Indicatorii-cheie naţionali – rol şi importanţă. 40	Angela Pascaru. Key national indicators – role and importance. 41
■ Colaborări internaţionale	■ International cooperation
Lidia Tomozei. Din agenda internaţională a Curţii de Conturi 48	Lidia Tomozei. The international agenda of the Court of Accounts 49
■ Resurse umane şi instruirii	■ Human resources and training
Noii angajaţi ai Curţii de Conturi. 56	New employees of the Court of Accounts. 57
■ Partajarea cunoştinţelor	■ Sharing knowledge
Olesea Djurenco. Participarea la Seminarul „Auditarea managementului deşeurilor” în cadrul Grupului de lucru EUROSAL în domeniul auditului mediului (3-4 mai 2011, Oslo, Norvegia) 58	Olesea Djurenco. Participation in the seminar “Auditing waste management” within EUROSAL Working Group on Environmental Auditing (3 to 4 May 2011, Oslo, Norway) 59
■ Alte activităţi ale Curţii de Conturi	■ Other activities of the Court of Accounts
Sfintele Paşti la Şcoala-internat auxiliară din or. Bălţi. . 62	Holy Easter at the auxiliary boarding school from Balti . . 63
„Ultimul sunet” la Şcoala-internat auxiliară din or. Bălţi 64	The last school day at the auxiliary boarding school in Balti 65
Ediţia a VIII-a a Spartachiadei angajaţilor în serviciul public din municipiul Chişinău 66	Eighth edition of the Spartacus games (Olympics) of Chisinau civil servants 67
■ Acte ale Curţii de Conturi	■ Acts of the Court of Accounts
Hotărârile Curţii de Conturi privind activitatea de audit 68	The Decisions of the Court of Accounts on the audit activity 68

Colegiul redacţional / Editorial Board

Responsabil de ediţie / Supervisor and editor: *Corina CÎRMU, Natalia EFROS*

Serviciul redacţional / Romanian text editors and proofreading: *Alexandra AMIHALACHIOAE, Tatiana OPREA*

Responsabil de ediţie în limba engleză / English text proofreading: *Natalia BURCIU, Irina SANDU*

Cuvînt de salut al președintelui Curții de Conturi

Serafim Urechean
Președintele Curții de Conturi

Curtea de Conturi, instituție supremă de audit public extern, în conformitate cu prevederile Legii Curții de Conturi nr.261-XVI din 05.12.2008, exercită controlul asupra formării, administrării și întrebuințării resurselor financiare publice și administrării patrimoniului public prin realizarea auditului extern în sectorul public, confirmând adeziunea Republicii Moldova la standardele internaționale privind cele mai bune practici în domeniul auditului public extern.

În ultimii ani, în contextul integrării europene a Republicii Moldova, Curtea de Conturi a parcurs perioada de tranziție de la controlul financiar la auditul extern, obiectivul de bază fiind dezvoltarea capacității de efectuare a auditului extern prin ralierea la cele mai bune standarde și practici de specialitate.

Curtea de Conturi, confruntându-se cu o nouă provocare pentru anii 2011–2015 – consolidarea unei instituții mai puternice și mai competente care să facă față noilor exigențe –, își desfășoară activitatea pentru cost-eficiență, prin exercitarea unor audite independente, credibile, transparente și profesionale asupra administrării resurselor financiare și patrimoniului public, în scopul promovării standardelor înalte de management financiar în beneficiul cetățenilor Republicii Moldova, precum și prin informarea mai completă a Parlamentului despre eficiența generală de executare a bugetului public național.

Unul din obiectivele principale ale instituției este de a apropia Curtea de Conturi de cetățenii Republicii Moldova, aceasta făcînd parte din misiunea de promovare a transparenței și de asumare a responsabilității Curții de Conturi, contribuind la îmbunătățirea gestiunii financiare și la îndeplinirea rolului de gardian independent al intereselor financiare ale statului.

Cu respect,
Serafim Urechean
Președintele Curții de Conturi

Welcome by the President of the Court of Accounts

The Court of Accounts, as an external public supreme audit institution, controls the formation, administration and use of public funds and public assets management by performing external audit in public sector, in accordance with the Law No. 261-XVI on the Court of Accounts of 05.12.2008, confirming Moldova's adherence to international standards and best practices in public external audit.

Over the recent years, in the context of Moldova's European integration, the Court of Accounts has gone through a process of transition from financial control to external audit, where the core objective is to develop the capacity to carry out external audit by rallying to the best professional standards and practices.

Facing a new challenge for the years 2011–2015 – building a stronger and more competent institution to meet the new requirements, Court of Accounts' work targets cost-effectiveness by conducting independent, credible, transparent and professional audits of financial resources and public assets management in order to promote high financial management standards for the benefit of the citizens of Moldova, and to inform thoroughly the Parliament about the overall effectiveness in the national public budget implementation.

One of the main goals of the institution is to bring the Court of Accounts closer to Moldovan citizens, which is part of its mission to promote transparency and accountability, contributing to improvement of financial management and acting as the independent guardian of state's financial interests.

*Serafim Urechean,
President of the Court of
Accounts*

*Respectfully yours,
Serafim Urechean
Președintele Curții de Conturi*

Raportul dlui Serafim Urechean, Președintele Curții de Conturi a Republicii Moldova, la Conferința științifico-practică consacrată aniversării de 15 ani de la crearea Comitetului de Conturi pentru Controlul asupra Executării Bugetului Republican al Republicii Kazahstan

Serafim Urechean
Președintele Curții de Conturi

Stimate domnule Președinte al Comitetului de Conturi pentru Controlul asupra Executării Bugetului Republican,

Stimați colegi, conducători ai organelor supreme de control financiar,

Stimate doamne și stimați domni,

Pentru început, permiteți-mi să vă aduc cele mai sincere felicitări din numele meu personal și al tuturor angajaților Curții de Conturi a Republicii Moldova cu ocazia sărbătoririi aniversării de 15 ani de la crearea Comitetului de Conturi pentru Controlul asupra Executării Bugetului Republican al Republicii Kazahstan.

În această perioadă relativ scurtă, Comitetul de Conturi a reușit să creeze un sistem național bine dezvoltat și eficient de control financiar de stat independent, orientat spre susținerea organelor legislative și executive în domeniul utilizării la destinație, raționale și economice a mijloacelor publice de stat, și a ocupat un loc binemeritat în structura organelor de stat din Kazahstan.

Este bine cunoscută tuturor activitatea prodigioasă a Comitetului de Conturi și în organizațiile internaționale, mai ales în Consiliul conducătorilor organelor supreme de control financiar din statele membre ale CSI, în cadrul cărora se examinează probleme imperioase, comune pentru această regiune, privind dezvoltarea și coordonarea controlului financiar de stat. În special, vreau să menționez meritele conducerii Comitetului de Conturi și ale Președintelui acestuia, candidatului în științe economice, Omarhan Nurtaevici Oksikbaev, care a reușit să ridice prestigiul instituției pe care o conduce la nivelul uneia din cele mai prospere și funcționale între instituțiile de control financiar extern ale comunității internaționale. Vă doresc Dumneavoastră, stimate Omarhan Nurtaevici, și întregului colectiv al Comitetului de Conturi pentru Controlul asupra Executării Bugetului Republican al Republicii Kazahstan multă sănătate și succese în activitatea pe care o desfășurați, ce aduce o contribuție substanțială în susținerea reformelor realizate de către conducerea Republicii Kazahstan pentru proșpătirea țării dumneavoastră.

Stimați colegi, trecând la tema principală propusă pentru discuție în cadrul ședinței plenare de astăzi a Conferinței internaționale, aș vrea să subliniez, în primul rând, actualitatea și importanța problemei privind creșterea rolului organelor supreme de control financiar în contextul reformelor social-economice profunde și al transformărilor ce au loc în perioada actuală practic în fiecare din țările noastre, pentru realizarea cărora se includ în circulație, pe scară largă, mijloacele publice ale statului.

The report of Mr. Serafim Urechean, President of the Court of Accounts of the Republic of Moldova, at the scientific-practical conference dedicated to the 15th anniversary of Accounts Committee for Control of Execution of the Republican Budget of Kazakhstan

Dear Mr. President of the Accounts Committee for Control of Execution of the Republican Budget,

Dear colleagues, leaders of the supreme bodies of financial control,

Ladies and Gentlemen,

First, let me bring you the most sincere congratulations on behalf of me personally and of all employees of the Court of Accounts of the Republic of Moldova on the occasion of the 15th anniversary since the establishment of the Accounts Committee for Control over Execution of the Republican Budget of Kazakhstan.

In this relatively short period, the Audit Committee has managed to create a well developed and effective national system of independent financial control, aimed at supporting the legislative and executive bodies in the purposeful, rational and economic use of state public resources, and has occupied a well deserved place in the structure of state bodies of Kazakhstan.

The prodigious work of the Audit Committee in international organizations is also well known, especially in the Council of the heads of CIS supreme financial control bodies, which scrutinizes compelling issues common to this region, related to the development and coordination of state financial control.

In particular, I want to mention the merits of Audit Committee management and of its President, the candidate of economic sciences, Omarhan Nurtaevici Oksikbaev, who managed to raise the prestige of the institution he leads to the most prosperous and functional level among the external financial control bodies of the international community. I wish you, dear Omarhan Nurtaevici and all staff of the Audit Committee for Control over Execution of the Republican Budget of Kazakhstan, good health and success in the work you are doing that makes a substantial contribution to support the reforms undertaken by the leadership of Kazakhstan for the prosperity of your country.

Dear colleagues, moving to the main topic proposed for discussion at today's plenary meeting of the International Conference, I would point out, firstly, the timeliness and importance to enhance the role of supreme financial control bodies in the context of profound social and economic reforms and transformations taking place currently in virtually all our countries, which involve the widespread movement of public funds.

But carrying out reforms is a very delicate and painstaking process and, in the circumstances, it is necessary that the state

*Serafim Urechean,
President of the Court
of Accounts*

Însă, realizarea reformelor este un proces foarte delicat și migălos și, în condițiile respective, este necesară asigurarea de către stat a unei administrații corespunzătoare a tuturor subiecților economici pentru obținerea echilibrării, proporționalității și caracterului optim al proceselor economice, întru evitarea tensiunii sociale. Astfel, un loc important în crearea unui sistem eficient de reglementare de stat a proceselor economice îl ocupă controlul financiar de stat, care constituie un instrument fundamental de supraveghere și de dirijare a fluxurilor financiare la toate nivelurile procesului economic, precum: formarea, repartizarea, redistribuirea și utilizarea resurselor financiare. În legătură cu aceasta, apare necesitatea creării unui sistem de control financiar de stat care ar corespunde cerințelor relațiilor financiare contemporane.

În felul acesta, creșterea rolului organelor supreme de control financiar în țările noastre, extinderea împuternicirilor funcționale vor permite sporirea eficacității controlului asupra mijloacelor financiare publice, la toate etapele – de la procesul de formare pînă la utilizarea lor, bazată pe principiile economicității, eficacității și eficienței.

Tema aleasă pentru Conferință – „Controlul financiar de stat – instrument de stabilizare a economiei” – poartă un caracter multilateral, deoarece activitatea bine organizată și funcționarea sistemului de control financiar asupra proceselor economice este condiția cea mai importantă pentru lucrul eficient al domeniului financiar al țării, de aceea perfecționarea sistemului de control financiar trebuie să fie una din prioritățile politicilor de stat interne ale țărilor noastre. În continuare mă voi referi la prioritățile de dezvoltare a auditului public extern în Republica Moldova.

În conformitate cu Planul de Dezvoltare Strategică pe anii 2006-2010, Curtea de Conturi a Republicii Moldova s-a implicat activ în procesul de perfecționare, transformîndu-se dintr-un organ de control într-un organ de audit public extern, auditul fiind desfășurat potrivit standardelor proprii, aprobate în baza Standardelor Internaționale de Audit (INTOSAI).

Începînd cu 1 ianuarie 2009, noua Lege a Curții de Conturi a consolidat statutul Curții de Conturi, în calitate de instituție supremă de audit, unica autoritate publică a statului care exercită controlul asupra formării, administrării și întrebuițării resurselor financiare publice și administrării patrimoniului public prin realizarea auditului extern în sectorul public.

Trecerea la noi metode în domeniul auditului în cadrul realizării primului Plan de Dezvoltare Stra-

tegică pe anii 2006-2010, precum și utilizarea în activitatea sa a tehnologiilor informaționale noi au devenit posibile datorită suportului financiar oferit de Banca Mondială prin crearea unui Fond Fiduciar Multidonator, precum și sprijinului tehnic și financiar acordat de către Oficiul Național de Audit al Suediei.

În acest context, este necesar de menționat că, pentru atingerea celor mai bune rezultate în dezvoltarea de mai departe a auditului public extern, anul curent am încheiat cu succes implementarea noilor tehnologii informaționale, începînd cu dotarea fiecărui auditor cu computer personal și cu elaborarea programelor informatice pentru patru subsisteme:

- 1) Documentarea și managementul procesului de audit;
- 2) Managementul resurselor umane;
- 3) Sistemul integrat de evidență a timpului de lucru și calculare a costurilor;
- 4) Analiza datelor.

Astfel, pentru obținerea unei eficacități cît mai stabile și pentru dezvoltarea sa în continuare, Curtea de Conturi a Republicii Moldova a elaborat și a aprobat, în ianuarie 2011, un nou Plan de Dezvoltare Strategică pe anii 2011-2015, orientat spre dezvoltarea prioritară a auditului public extern, precum și care prevede diverse activități pe perioade de scurtă și lungă durată.

În cadrul noului Plan de Dezvoltare Strategică pe anii 2011-2015, Curtea de Conturi, prin realizarea activităților preconizate, prevede perfecționarea în continuare a procedurii de efectuare a auditului public extern, avînd ca scop contribuția la: sporirea responsabilității conducătorilor care administrează mijloacele financiare publice aflate sub controlul acestora; acordarea de ajutor instituțiilor guvernamentale în administrarea cît mai eficientă a resurselor sale; sprijinirea reformelor inițiate de către Guvern și Parlament în domeniul managementului financiar de stat, deoarece anume aceste reforme influențează direct asupra eficacității altor reforme în sfera administrării proceselor social-economice în Republica Moldova.

Noul Plan de Dezvoltare Strategică conține 4 priorități de bază, care reprezintă o continuare logică a priorităților stabilite în anul 2006.

Prima prioritatea Curții de Conturi a Republicii Moldova este atingerea maturității instituționale, în cadrul realizării căreia Curtea de Conturi urmărește scopul măririi treptate a numărului de audite produse anual.

A doua prioritate – profesionalism mai mare, care prevede întreprinderea de către Curtea a unor

secures a proper administration of all business entities to achieve balance, proportionality and optimal character of economic processes, in order to avoid social tension. Thus, an important role in creating an efficient system of state regulation of economic processes belongs to state financial control, which is a fundamental tool for monitoring and management of financial flows to all levels of the economic process, such as: formation, distribution, redistribution and use of financial resources. In this regard, there is a need for a state financial control system that would meet the requirements of modern financial relationships.

Thus, the enhancement of the role of supreme financial control bodies in our countries, and the expansion of functional powers will help increase the effectiveness of control over public funds at all stages – from the formation to their use, based on the principles of economy, efficiency and effectiveness.

The theme chosen for the conference – „State financial control – instrument for economic stabilization” – is of a multilateral nature, as well-organized activities and operation of financial control over business processes are the most important condition for the efficient work of the country's financial sector; therefore, the improvement of the financial control system should be a priority of internal state policies of our countries.

Next I will refer to the priorities in the development of public external audit in Moldova.

In accordance with the Strategic Development Plan for 2006-2010, the Court of Accounts of the Republic of Moldova is actively developing, turning from a control to a public external audit body, where the audit is conducted according to its own standards, approved on the basis of the International Standards on Auditing (INTOSAI).

Since 1 January 2009 the new Law on the Court of Accounts consolidated its status as the supreme audit institution, the only state public authority that controls the formation, administration and use of public funds and the management of public assets by conducting external audits in the public sector.

The transition to new auditing methods during the implementation of the first Strategic Development Plan for 2006-2010, and the use of new information technologies in its work became possible thanks to the financial support from the World Bank provided via a Multidonor Trust Fund and to the technical and financial

support granted by the Swedish National Audit Office.

In this respect, it is necessary to note that to achieve the best results in the further development of public external audit, this year we successfully completed the implementation of new information technologies, starting with the equipment of each auditor with a personal computer and software development for four subsystems:

- 1) Audit process documentation and management;
- 2) HR management;
- 3) The integrated system for recording working time and costing;
- 4) Data analysis.

This way, to achieve more stable effectiveness and continuous development, the CoA of the Republic of Moldova has elaborated and approved in January 2011 a new Strategic Development Plan for 2011-2015, focused as a priority on the development of public external audit, which provides for various activities for short and long term.

Under the new Strategic Development Plan for 2011-2015, by carrying out the activities planned, the CoA strives for further development of the procedures for performing public external audit, and aims at contributing to: increasing the accountability of leadership that manages public funds; helping government institutions in managing their resources as efficiently as possible; supporting the reforms initiated by the Government and Parliament in public financial management, because these reforms directly affect the effectiveness of other reforms launched in the management of social and economic processes in Moldova.

The new Strategic Development Plan contains four main priorities, which are a logical continuation of the priorities set in 2006.

The first priority of the Moldovan Court of Accounts is reaching institutional maturity where the CoA seeks to gradually increase the number of audits produced annually.

The second priority – enhanced professionalism, which implies that the CoA will take actions to improve audit quality and effectiveness by methodological support and effective training, as well as secure strong quality control of all types of audits.

The third priority involves the fulfillment of a greater amount of work with lower expenses, where the CoA will become a more efficient and

acțiuni de îmbunătățire a calității și eficacității activității de audit prin susținerea metodologică și instruirea eficientă, precum și prin controlul de bază al calității tuturor tipurilor de audit.

A treia prioritate presupune îndeplinirea unui volum mai mare de lucru cu cheltuieli mai mici, Curtea devenind o instituție de audit mai eficientă și mai avansată din punct de vedere tehnologic, utilizând tehnologii moderne și metode noi care ar permite majorarea în fiecare an a numărului de audite efectuate și îmbunătățirea calității lor.

Curtea de Conturi, ca instituție supremă de audit, deține un rol important în îmbunătățirea administrației financiare în sectorul de stat și în ridicarea nivelului transparenței și responsabilității. Anume reieșind din aceasta, în scopul realizării cu succes a acestui rol, Curtea de Conturi și-a propus **a patra prioritate** – o mai mare răspundere și transparență internă și externă, prin ce Curtea se va conforma promovării culturii de înaltă responsabilitate atât pe plan intern, cât și extern, pentru obținerea unor rezultate mari și sporirea eficacității activității de audit.

Întru realizarea cu succes a Planului de Dezvoltare Strategică pe anii 2011-2015, pentru Curtea de Conturi este foarte important să întrețină relații de lucru cu Parlamentul și Guvernul țării, întrucât această colaborare va putea asigura realizarea planurilor propuse de optimizare a mecanismelor de gestionare a finanțelor de stat și consfințirea la nivel legislativ a propunerilor noastre de sporire a eficienței sistemului de management financiar și control, reieșind din Standardele naționale de control intern în sectorul public. Pentru atingerea acestui scop, Curtea de Conturi realizează activități în cadrul Proiectului de susținere din partea Oficiului Național de Audit al Suediei, precum și în comun cu alte proiecte internaționale care acordă sprijin Parlamentului Republicii Moldova.

Rezultatul principal al implementării Planului de Dezvoltare Strategică pe anii 2011-2015, care a fost aprobat, va consta în obținerea de către Curtea de Conturi a unui nou nivel de dezvoltare a activității, prin exercitarea unui audit public extern calitativ.

Curtea de Conturi consideră drept misiune a sa efectuarea unui audit financiar extern eficient al organelor publice, care constituie elementul fundamental în asigurarea standardelor înalte în domeniul managementului financiar al Republicii Moldova, iar managementul financiar corespunzător, la rîndul său, reprezintă aspectul de bază al bunei guvernări, care aduce folos real și direct cetățenilor Republicii Moldova.

Pentru sporirea eficienței activității de audit și asigurarea mandatului legal, Curtea de Conturi,

concomitent cu aprobarea Programului activității de audit pe anul 2011, pentru prima dată a aprobat și Programul activității de audit pe anii 2011-2013, prioritățile cărora au fost condiționate de 3 direcții principale stabilite în Programele guvernamentale, precum și fiind conformate cu acțiunile Planului de Dezvoltare Strategică pe anii 2011-2015.

În scopul exercitării mandatului legal și executării Programului activității de audit pe anul 2011, Curtea de Conturi efectuează audite obligatorii ale Rapoartelor Guvernului privind executarea bugetului de stat, bugetului asigurărilor sociale de stat și fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală, precum și audite ale executării bugetelor unităților administrativ-teritoriale. În cadrul auditului Raportului privind executarea bugetului de stat se efectuează și audite ale executării veniturilor administrate de Serviciul Fiscal de Stat și Serviciul Vamal.

Anume în contextul realizării acestor audite obligatorii ale Rapoartelor Guvernului, aș menționa importanța activității de viitor privind determinarea indicatorilor-cheie naționali, care a devenit una din sarcinile prioritare în activitatea Curții de Conturi a Republicii Moldova.

Potrivit obligațiilor internaționale, Guvernul Republicii Moldova trebuie să raporteze despre utilizarea mijloacelor provenite din surse externe și, în acest scop, Curtea de Conturi efectuează audite ale regularității utilizării acestor mijloace sau audite ale performanței, care rezultă din condițiile Matricelor de politici ale Guvernului anterior aprobate. De aceea, un aspect important care a fost luat în considerație și analizat la determinarea priorităților dezvoltării și planificării activității de audit este modul și conformitatea utilizării mijloacelor primite de către Republica Moldova în scopurile stabilizării diferitelor situații, precum și a investițiilor în infrastructură.

Totodată, pentru a verifica realizarea unor priorități ale Strategiei naționale de dezvoltare, Curtea de Conturi, în anul curent, în cadrul auditului obligatoriu asupra Raportului Guvernului privind executarea bugetului de stat, a efectuat audite ale regularității, care au cuprins aproape în întregime sistemul judiciar (Consiliul Suprem al Magistraturii, Curtea Supremă de Justiție, Curțile de Apel, unele instanțe judecătorești, precum și Aparatul Ministerului Justiției). Întrucât reforma în domeniul sistemului judiciar este monitorizată de către partenerii externi, aceștia sînt cointeresați în rezultatele auditelor efectuate de Curtea de Conturi.

De asemenea, se efectuează audite ale regularității în învățămînt, agricultură, transporturi și infrastructura drumurilor, construcții și dezvoltare regi-

technologically advanced audit institution, using modern technologies and methods that would allow increase the number of audits each year and improve their quality.

Court of Accounts, as a supreme audit institution, has an important role in improving public sector financial administration, transparency and accountability. Proceeding particularly from this, to achieve successfully this role, the CoA has set **the fourth priority** – stronger internal and external accountability and transparency, by promoting the culture of high accountability both internally and externally, to attain better results and increase the effectiveness of the audit.

To implement successfully the Strategic Development Plan for the years 2011-2015, it is very important for the CoA to maintain working relations with Parliament and Government, as this cooperation will ensure the realization of the plans expected to optimize financial management mechanisms, and the sanctioning at the legislative level of our proposals in order to boost the efficiency of financial management and control system, based on the national standards for internal control in public sector. For this purpose, the CoA is delivering different activities under the support project jointly with the Swedish National Audit Office, and with other international projects which assist the Moldovan Parliament.

The main outcome of the implementation of the Strategic Development Plan for the years 2011-2015, which was approved, will be to reach a new level of work evolution, by exercising qualitative public external audit.

The Court of Accounts believes it is its task to conduct effective financial audit of public bodies, which is the cornerstone in securing high financial management standards in the Republic of Moldova, where appropriate financial management, in turn, represents the core aspect of good governance that brings real benefit directly to the citizens of Moldova.

To increase the efficiency of audit work and implement the legal mandate, the Court of Accounts, along with the approval of the audit program for 2011, for the first time approved the audit program for 2011-2013, the priorities of which have been prompted by three principal directions set in government programs, and the Strategic Development Plan for 2011-2015.

In order to exercise its legal mandate and the audit program for 2011, the CoA performs mandatory audits of government reports on the execution of state budget, state social insurance

budget and compulsory health insurance funds, and audits of implementation of budgets of administrative-territorial units. Under the audit of the Report on state budget implementation the collection of revenues managed by the State Tax Service and Customs Service is also audited.

Specifically in the context of these mandatory audits of Government Reports I would mention the importance of future determination of key national indicators, which became one of priority tasks in the work of Court of Accounts of the Republic of Moldova.

According to international commitments, the Moldovan Government should report on the use of funds from external sources, and to this end, the Court of Accounts carries out regularity or performance audits of the use of such funds, stemming from the Government policy matrix previously approved. Therefore, one important aspect that was considered and analyzed to determine priorities for audit development and planning is the manner and compliance of the use of funds received by Moldova for the purpose of stabilizing various situations, and making investments in infrastructure.

At the same time, to verify the accomplishment of the priorities under the National Development Strategy, this year the CoA, under the mandatory audit of the Government Report on the state budget execution, carried out regularity audits, which covered almost entirely the judicial system (Superior Council of Magistrates, Supreme Court of Justice, courts of appeal, some courts of law and the central office of the Ministry of Justice). Since the reform of the judicial system is monitored by external partners, they are interested in the audit results of the Court of Accounts.

CoA also carried out regularity audits in education, agriculture, transport and road infrastructure, constructions and regional development. Audits of information technologies were performed of the customs and cadastral systems. Performance audits have been conducted of science area and several investment projects financed from external sources. Audits of public property management were conducted of rail, mail, municipal transport systems, at the JSC „Banca de Economii”, etc.

The matters referred to are only a part of our priorities for sustainable development of the public external audit in Moldova and I am convinced that by sharing experiences, given the specifics of our countries, we will progress prac-

onală. Audite ale tehnologiilor informaționale s-au realizat în sistemul vamal și cel cadastral. Audite ale performanței s-au efectuat în domeniul științei și asupra câtorva proiecte de investiții finanțate din surse externe. Audite ale administrării și gestionării patrimoniului public au fost efectuate în sistemele transportului feroviar, poștei, transportului municipal, precum și la S.A. „Banca de Economii” etc.

Aspectele menționate constituie numai o parte din prioritățile noastre de dezvoltare durabilă a auditului public extern în Republica Moldova și am convingerea că, prin schimbul de experiență, luând în considerație specificul țărilor noastre, se va reuși o avansare practică către noul nivel de dezvoltare

și integrare în comunitatea internațională a instituțiilor supreme de audit și, în acest aspect, dorim succese tuturor.

În încheiere, stimați colegi, exprim încă o dată mulțumiri Președintelui Comitetului de Conturi pentru Controlul asupra Executării Bugetului Republican al Republicii Kazahstan, Omarhan Nurtaevici Oksikbaev, pentru organizarea și desfășurarea la nivel înalt a Conferinței jubiliare, precum și pentru primirea cordială pe pământul kazah, cu urări de succese în realizarea tuturor planurilor într-o susținere reformelor efectuate de conducerea Republicii Kazahstan.

Vă mulțumesc pentru atenție.

Totodată, la Conferință a fost adoptată Rezoluția Conferinței internaționale științifico-practice „Controlul financiar de stat – instrument de stabilizare a economiei”.

REZOLUȚIA

Conferinței internaționale științifico-practice „Controlul financiar de stat – instrument de stabilizare a economiei”

23 iunie 2011

Astana

Noi, participanții Conferinței internaționale științifico-practice „Controlul financiar de stat – instrument de stabilizare a economiei”,

discutînd tendințele actuale de dezvoltare a economiei mondiale și a sistemelor economice naționale ale țărilor participante la Conferință, provocările privind atingerea unei dezvoltări economice stabile, depășirea riscurilor existente și posibile în asigurarea prosperității societății, precum și problemele actuale de dezvoltare a auditului public,

menționînd rolul deosebit și importanța instituțiilor supreme de control financiar extern, investite cu împuterniciri constituționale unice în promovarea reformelor și politicilor privind stabilizarea economiei, consolidarea succeselor în domeniul dezvoltării stabile, constante și inovatoare,

în scopul influenței practice și sporirii rezultativității dezbaterilor desfășurate în cadrul Conferinței,

conducîndu-ne de principiile și de deviza Organizației internaționale a organelor supreme de control financiar (INTOSAI) – SCHIMBUL DE EXPERIENȚĂ ESTE UTIL TUTUROR,

proclamăm că organele supreme de control financiar:

- ca răspuns la condițiile ce se schimbă de dezvoltare economică și socială a statelor, dezvoltă sistemic și sporesc potențialul său pentru o contribuție posibilă la stabilizarea economiei pe calea efectuării auditului de stat, cu apli-

care metodelor, instrumentelor și tehnicilor progresiste;

- conlucrează constructiv cu organele de stat, organizațiile neguvernamentale și cu alte organizații, asociații și institute internaționale de profil, cu instituții din domeniul instructiv-științific în probleme ce țin de perfecționarea cadrului legal și metodologic de funcționare a sistemelor economice;
- în practica sa de zi cu zi, în calitate de probleme prioritare, determină problemele privind creșterea influenței pozitive a activității desfășurate pentru obținerea unei stabilități în dezvoltarea economiilor;
- ținînd cont de intensificarea integrării în dezvoltarea economiilor naționale, riscurilor de influență negativă a crizelor financiar-economice, cu caracter ecologic și tehnogen pe plan regional și internațional, sporesc colaborarea reciprocă pe calea desfășurării acțiunilor comune, care cuprind problemele actuale de dezvoltare a statelor;
- creează un sistem eficient de schimb de cunoștințe, tehnologii, de practici de succes și elaborări în așa direcții, cum sînt: auditul și evaluarea eficacității programelor și politiciilor, auditul proiectelor parteneriatului de stat și privat, auditul mediului, auditul tehnologiilor informaționale, precum și în alte direcții noi.

tically to a new level of development and integration into the international community of the supreme audit institutions, and in this respect, I wish success to you all.

In the end, dear colleagues, I express once again my acknowledgements to the President of Accounts Committee for Control over Execution of the Republican Budget of Kazakhstan, Mr

Omarhan Nurtaevici Oksikbaev, for organizing and conducting the anniversary conference at a high level and for the cordial reception on the Kazakh land, with wishes of success in achieving all plans to support the reforms promoted by the leadership of Republic of Kazakhstan.

Thank you for your attention.

In addition, the conference adopted the Resolution of the international scientific-practical conference „State financial control – instrument for economic stabilization“.

RESOLUTION **of the International scientific-practical conference** **„State financial control – instrument for economic stabilization“**

23 June 2011

Astana

We, the participants of the international scientific-practical conference “State financial control – instrument for economic stabilization”,

having discussed the current trends in the global economy and national economic systems of countries participating in the Conference, the challenges in achieving stable economic development, and overcoming existing and potential risks to ensure the prosperity of society, and the current issues in public audit development,

having stressed the particular role and importance of supreme external financial control institutions vested with unique constitutional authorities to promote economic stabilization reforms and policies, strengthen the progress made in stable, consistent, and innovative development,

for the purpose of practically influencing and enhancing the outcome of debates held in the Conference,

being guided by the principles and motto of the International Organization of Supreme Audit Institutions (INTOSAI) – EXPERIENTIA MUTUA OMNIBUS PRODEST,

proclaim that the supreme bodies of financial control shall:

- in response to the changing conditions of economic and social development of states, systematically develop and increase their potential for a possible contribution to stabilizing the economy by way of state audit deliv-

ered by using progressive methods, tools and techniques;

- constructively cooperate with state bodies, NGOs and other organizations, associations and professional international institutions, with educational and scientific establishments on matters related to the refinement of the legal and methodological basis for economic systems operation;
- in their daily practice, identify as a priority the aspects of increasing the positive influence of the activity performed on the stability in developing economies;
- given the growing integration in national economies development, and the risk of negative influence of financial, economic, ecological and man-induced crises at regional and international level, enhance mutual cooperation towards conducting common activities, covering current issues in the development of states;
- create an effective system of exchange of knowledge, technologies, successful practices and developments in such directions as: audit and evaluation of programs and policy effectiveness; state audit of public-private partnership projects; environmental auditing; information technology audits; and other new directions.

„Banca de Economii” S.A. se confruntă cu unele probleme care sînt condiționate atît de factorii interni, cît și de cei externi

Viorel Miron
Controlor superior de stat,
Departamentul de audit II

Întru exercitarea atribuțiilor sale legale, Curtea de Conturi desfășoară audite ale regularității gestionării patrimoniului public.

În acest context, Curtea de Conturi a desfășurat auditul gestionării patrimoniului public de către „Banca de Economii” S.A. pentru perioada anilor 2009-2010.

„Banca de Economii” S.A. a fost constituită la 18 septembrie 1996, fiind succesorul Băncii de Economii a Moldovei. Ponderea acțiunilor statului, la 31.12.2010, constituia 56,13% din totalul acțiunilor Băncii, 39,6% o reprezintă acțiunile a 5 societăți cu răspundere limitată și 4,27% le dețin 2491 de persoane fizice și juridice.

Banca deține un rol semnificativ în achitarea plăților sociale pe întreg teritoriul republicii, care se realizează prin subdiviziunile acesteia, fapt ce permite realizarea politicilor statului în domeniul asistenței sociale. Astfel, prin intermediul Băncii, sînt achitate compensații și ajutoare sociale, îndemnizații, pensii, plăți indexatorii și alte plăți, politicile statului fiind realizate pînă la primul nivel.

Subdiviziunile Băncii acordă servicii bancare persoanelor fizice și juridice, care includ depozite bancare, transferuri internaționale de bani, credite persoanelor fizice și juridice, operațiuni valutare, servicii pe piața valorilor mobiliare, deservire de conturi a persoanelor juridice, operațiuni valutare etc.

Analiza indicatorilor economico-financiari, pentru perioada auditată, a remarcat că aceștia au o evoluție pozitivă. Astfel, pe parcursul anului 2010, Banca a înregistrat un venit net în valoare de 5,89 mil. lei, cu 17,86 mil. lei mai puțin decît în perioada anului 2009 (vezi Tabelul 1).

- În rezultatul analizei structurii venitului Băncii, pentru perioada auditată, s-a constatat că partea cea mai semnificativă din componența veniturilor au constituit-o:
 - veniturile aferente dobînzilor și comisioanelor la credite;
 - veniturile aferente comisioanelor;
 - veniturile aferente operațiunilor cu valută străină (vezi Figura 1).

Tabelul nr. 1

Indicatori	Anul 2009 (mil.lei)	Anul 2010 (mil.lei)	Diferența (mil.lei)	2010/2009 (%)
Venituri totale	601.55	652.99	51.44	108.55
Cheltuieli	502.64	465.17	-37.47	92.55
Defalcări pentru pierderi la active și angajamente condiționale	70.14	181.24	111.1	258.40
Impozit pe venit	5.02	0.68	-4.34	13.55
Venituri net	23.75	5.89	-17.86	24.8

Sursă: Raport privind profitul și pierderile, trimestrul IV anii 2009 și 2010

“Banca de Economii” JSC faces some problems conditioned by both internal and external factors

To exercise its statutory powers the Court of Accounts carries out audits of regularity of the public property management.

In this context, the CoA conducted the audit of public property management by “Banca de Economii” JSC for the period 2009-2010.

“Banca de Economii” JSC was established on 18 September 1996, being the successor of the Savings Bank of Moldova. The share of the state as at 31.12.2010 constituted 56.13% of all Bank shares, 39.6% represent the shares of five limited liability companies and 4.27% is owned by 2491 individuals and legal entities.

The Bank plays a significant role in social payments throughout the country, which is performed by its subdivisions, which enables the delivery of state policies on social welfare. Thus, through the agency of the Bank, compensations, social benefits, allowances, pensions and other indexation payments are paid, and the state policies are carried out down to the first level.

Subdivisions of the Bank provide banking services to individuals and legal entities, including bank deposits, international money transfers, loans to individuals and legal entities, foreign currency operations, services on the securities market, servicing of accounts of legal entities, foreign exchange operations, etc.

Analysis of financial indicators for the period audited showed that they had developed positively. Thus, during 2010 the Bank recorded a net income worth MDL 5.89 million, by MDL 17.86 million less than in 2009 (see Table 1).

- **As a result of analyzing the Bank income composition for the period audited, it was found that the most significant items in income composition were:**
 - interest and charges on loans;
 - commission income;
 - income from foreign currency transactions (see Figure 1).

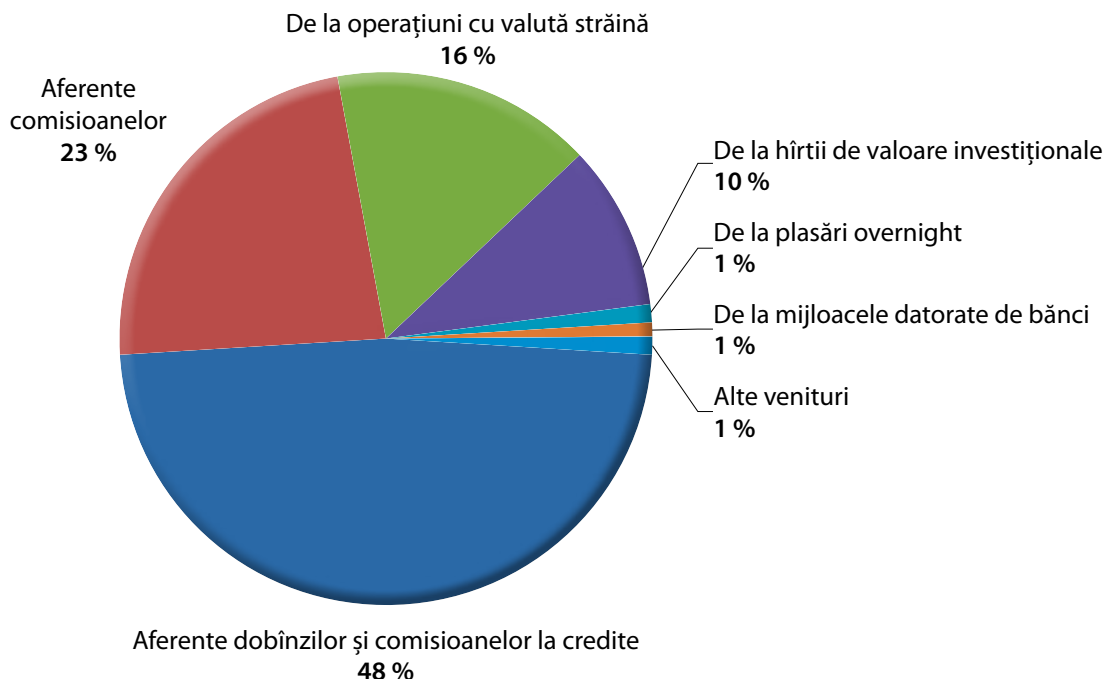
Viorel Miron
senior state controller,
Audit Department II

Table 1

Indicators	2009 (MDL million)	2010 (MDL million)	Variation (MDL million)	2010/2009 (%)
Total income	601.55	652.99	51.44	108.55
Expenditures	502.64	465.17	-37.47	92.55
Disbursements for losses on assets and contingent engagements	70.14	181.24	111.1	258.40
Income tax	5.02	0.68	-4.34	13.55
Net income	23.75	5.89	-17.86	24.8

Source: Report on the profit and loss, the fourth quarter of 2009 and 2010

Figura nr. 1. Structura veniturii brut pentru anul 2010

Sursă: Raport privind profitul și pierderile, trimestrul IV anul 2010

- Întru asigurarea activității, Banca, în perioada anului 2009, a efectuat împrumuturi de la Banca Națională a Moldovei (în continuare – BNM) în valoare totală de 1190,0 mil. lei, din care 589,9 mil. lei au fost direcționate pentru achitarea sumelor deponenților BC „Investprivatbank” S.A., cu intenția preluării ulterioare a activelor, precum și cu recuperarea mijloacelor de la realizarea bunurilor și gajurilor BC „Investprivatbank” S.A.

Analiza ulterioară a situației activelor BC „Investprivatbank” S.A. a indicat starea nesatisfăcătoare a lor. Acest fapt a determinat pentru „Banca de Economii” S.A. sustragerea incontestabilă a surselor proprii de către BNM, care a constituit 45,4 mil. lei, iar BC „Investprivatbank” S.A. nu dispune de capacități suficiente de onorare a obligațiilor, în conformitate cu termenii stabilite, față de „Banca de Economii” S.A.

Situația în care Băncii incontestabil i se sustrag sursele proprii de către BNM, iar BC „Investprivatbank” S.A. nu dispune de capacități suficiente de onorare a obligațiilor, determină *riscul de imobilizare a mijloacelor financiare* din circuitul Băncii, ca rezultat fiind afectată starea financiară a acesteia.

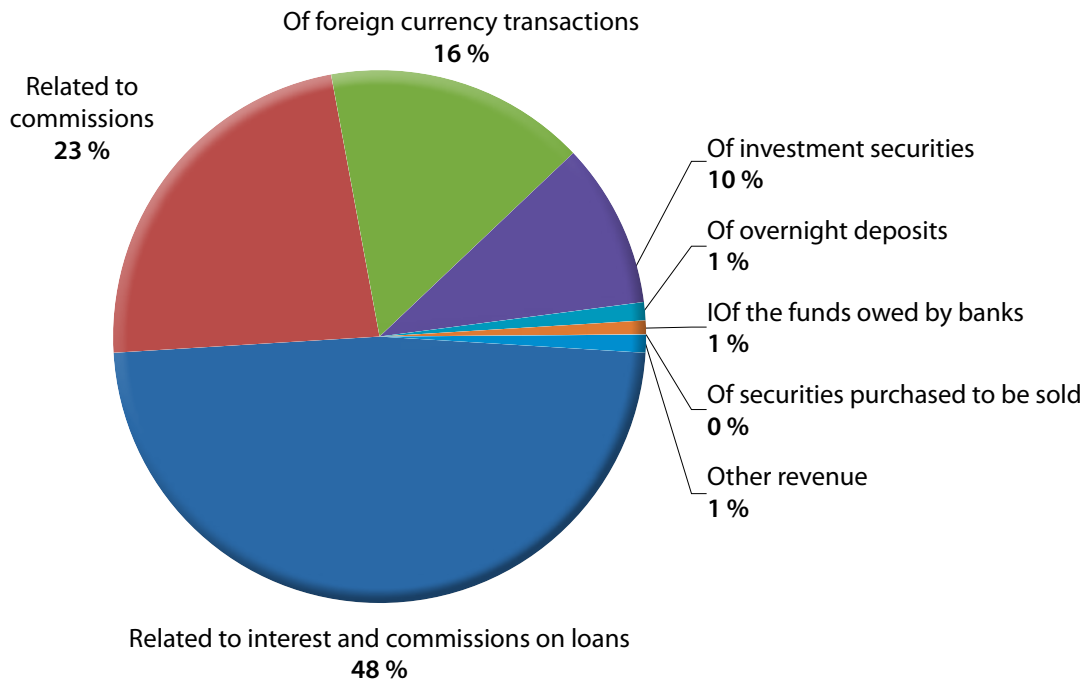
- În scopul organizării activităților de utilizare a resurselor disponibile pentru acordarea creditelor, Banca administrează și monitorizează acordarea și rambursarea mijloacelor creditate.

Banca își organizează activitatea de eliberare a creditelor persoanelor fizice și juridice, în scopul obținerii veniturilor, din resursele disponibile. La 31.12.2010, portofoliul de credite net a constituit 2795,76 mil. lei, ceea ce reprezintă 52,77% din totalul activelor entității, care, comparativ cu situația de la finele anului 2009, a înregistrat o creștere cu 825,64 mil. lei, totodată constatîndu-se majorarea veniturilor aferente activității de creditare (de la 290,6 mil. lei la 352,9 mil. lei).

Analiza structurii portofoliului de credite pe ramuri ale economiei naționale denotă că o parte semnificativă a creditelor este acordată ramurii industriei și comerțului, acestea fiind urmate de creditele acordate pentru imobil, construcție și dezvoltare, agricultură și industria alimentară, industria energetică și a combustibilului, precum și pentru construcția drumurilor (vezi Figura 2).

Analiza informațiilor aferente portofoliului de credite și fondului de risc, în perioada 01.01.2009–

Figure 1. The composition of gross returns in 2010

Source: Report on the profit and loss, the fourth quarter of 2010

- In order to keep the activity going, in 2009 the Bank took loans from the National Bank of Moldova (hereinafter – the NBM) amounting to MDL 1190.0 million, of which MDL 589.9 million were directed to pay the depositors of CB “Investprivatbank” JSC, with the intention of later taking over the assets and recovering the funds from selling the assets and pledges of CB “Investprivatbank” JSC.

Further analysis of the situation of CB “Investprivatbank” JSC assets indicated their unsatisfactory state. This caused “Banca de Economii” JSC **indisputable expropriation of resources by NBM worth MDL 45.4 million**, while CB “Investprivatbank” JSC did not have sufficient capacity to honor its obligations to the “Banca de Economii” JSC by the deadlines.

The situation when the Bank was indisputably expropriated of its own resources by NBM, and CB “Investprivatbank” JSC does not have sufficient capacity to honor its obligations, determines *the risk of immobilizing the funds* from the Bank circuit, and therefore its financial condition was affected.

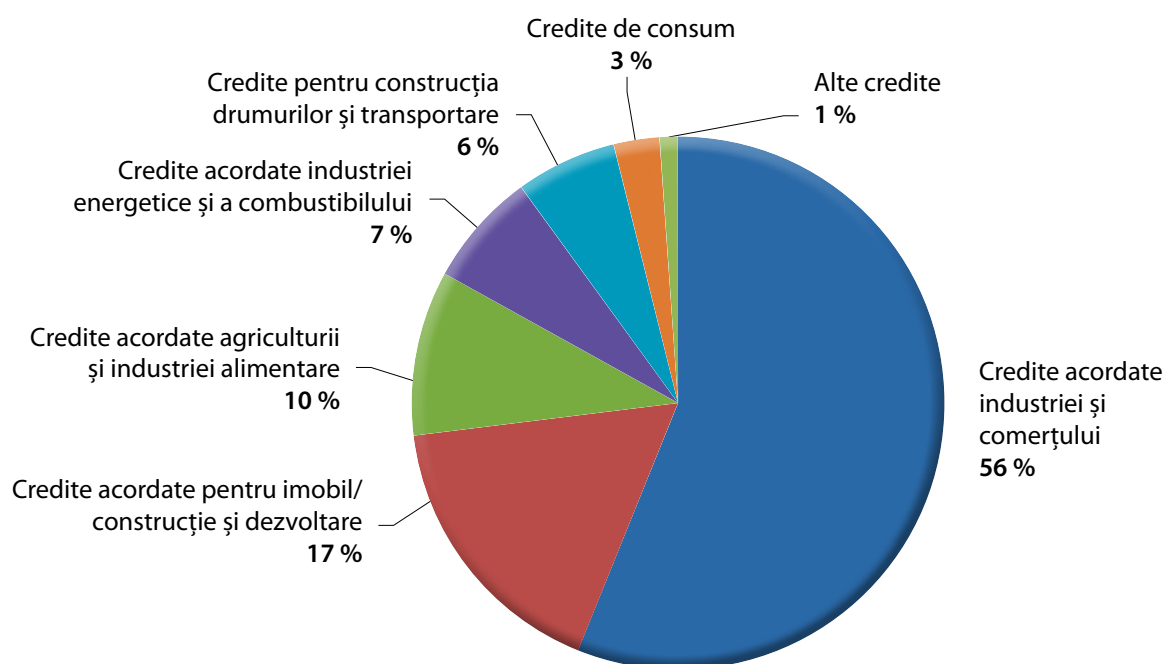
- In order to organize activities for the use of the resources available for lending, the Bank administers and monitors the extension and repayment of loans.

The Bank organizes its work by extending loans to individuals and legal entities in order to gain income from the resources available. On 31.12.2010 the net loan portfolio amounted to MDL 2795.76 million, representing 52.77% of the total assets of the entity, which, compared to the situation at the end of 2009, increased by MDL 825.64 million along with the income from loans (from MDL 290.6 million to MDL 352.9 million).

Analysis of loan portfolio composition by branches of national economy shows that a significant part of the loans is given to industry and trade sector, followed by loans for real estate, construction and development, agriculture and food industry, energy and fuel, and road construction (see Figure 2).

Analysis of the information provided for this audit on loan portfolio and risk fund in the period 01.01.2009-31.12.2010 has highlighted the increasing share of risk fund in the loan portfolio, which

Figura nr. 2. Structura portofoliului de credite la situația din 31.12.2010

Sursă: Informație oferită de către Bancă

31.12.2010, prezentate auditului, a evidențiat sporirea ponderii fondului de risc în portofoliul de credite, ce a fost condiționată de reclasificarea unor credite de la categoria standarde la alte categorii (vezi Figura 3).

▪ **La capitolul *acordare a creditelor* auditul a constatat:**

- Banca, în unele cazuri, nu a stabilit cu exactitate bunurile gajate și amplasamentul lor, a admis reevaluarea (spre majorare) mijloacelor fixe gajate și gajarea valorii veniturilor pe viitor.
- Monitorizarea creditelor a fost efectuată preponderent din oficiu, fără ieșirea la fața locului, cu verificarea documentară a existenței bunurilor gajate.

Auditul consideră că aceste situații pot crea riscuri de incapacitate a rambursării creditelor acordate unor debitori, precum și de nedeținere a bunurilor pentru recuperarea creditelor acordate, în acest sens fiind necesare întreprinderea unor acțiuni în vederea îmbunătățirii portofoliului de credite, cu reexaminarea proceselor de control intern la acest capitol, ce țin de:

1. verificarea prioritară în teren a bunurilor circulante gajate, reflectate conform situațiilor

contabile ale debitorului, prin confirmarea existenței reale a acestora;

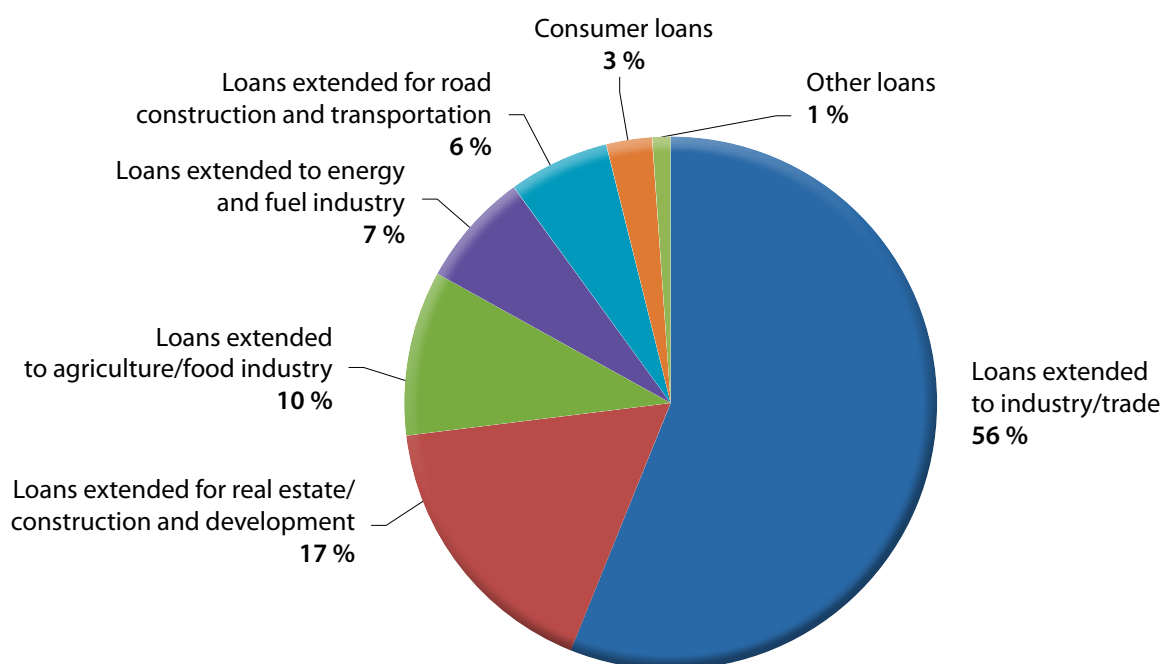
2. monitorizarea utilizării creditelor preferențiale acordate în conformitate cu destinația aprobată de către Bancă;
3. acordarea creditelor, cu monitorizarea continuă a asigurării garanției de rambursare;
4. examinarea stabilirii restricțiilor, prin neacordarea de credite, după caz, debitorilor care nu contribuie cu capital propriu la finanțarea investițiilor.

Totodată, la acest capitol, auditul consideră că Banca Națională a Moldovei, reieșind din atribuțiile sale, urmează să intensifice controlul asupra creditelor acordate, întru neadmiterea unor eventuale pierderi ale „Băncii de Economii” S.A.

- **La capitolul *administrarea bunurilor imobile* s-a constatat că Banca nu are înregistrate regulamentele drepturilor asupra unor bunuri imobile, procedurile respective aflându-se în derulare, Banca fiind implicată, în acest sens, în procese judiciare sau proceduri de corectare a datelor din Registrul bunurilor imobile.**

De asemenea, Banca nu a înregistrat regulamentele la organele cadastrale unele contracte de

Figure 2. The composition of loan portfolio as at 31.12.2010

Source: Information provided by the Bank

was due to reclassification of some loans from standard to other categories (see Figure 3).

- **In terms of granting loans the audit found:**
 - in some cases the Bank did not define exactly the pledged assets and their location and allowed the revaluation (increased) of fixed assets pledged and the pledging of future income;
 - loan monitoring was carried out mainly ex officio, without leaving the quarters, with documentary verification of the existence of pledged assets.

Audit team believes that this situation can create risks of default of repayment of loans granted to some borrowers, and lack of property to recover the loans extended; in this respect, it is necessary to take actions to improve the loan portfolio along with the review of internal control in this area:

1. priority verification on site of pledged circulating assets, shown as per the accounting position of the debtor, by confirming their actual existence;
2. monitoring the use of preferential loans granted for the purpose approved by the Bank;

3. lending, and continuous monitoring to ensure the repayment collateral;
4. setting restrictions by not giving loans, where appropriate, to debtors who do not contribute with their own capital to investment funding.

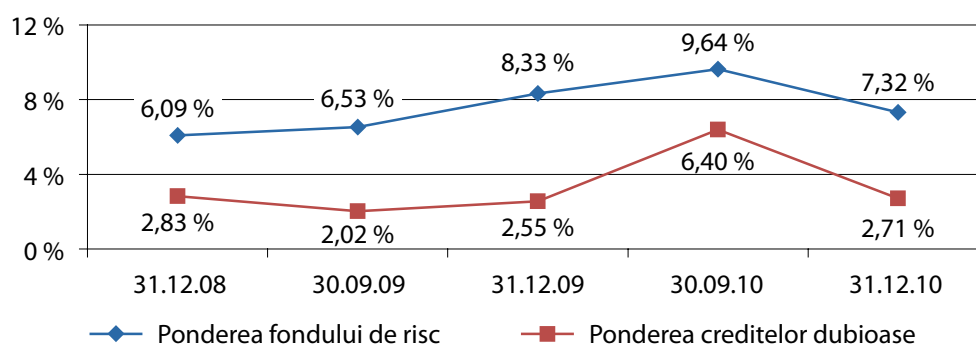
However, here the audit considers that the NBM, given its mission, is to increase control over credits extended, fully preventing the possible losses of "Banca de Economii" JSC.

- **In terms of real estate management, it was found that the Bank has not registered its rights to some immovable property, but these procedures are in progress. The Bank is involved in this regard in lawsuits or correction of data in the Real Estate Registry.**

Furthermore, the Bank has not registered regularly with the cadastre bodies some contracts on leasing buildings taken over for more than three years, and lease or use contracts have not been prepared for some premises of the subdivisions, which leads to the risk for their business continuity.

In renting buildings by the Bank there were found cases of making advance payments for the buildings taken over; this leads to immobilization

Figura nr. 3. Ponderea fondului de risc și a creditelor dubioase în portofoliul de credite pentru perioada 2009–2010 (%)

Sursă: Informație oferită de către Bancă

locațiune a imobilelor preluate pe o perioadă mai mare de trei ani, iar pentru unele încăperi ale subdiviziunilor n-au fost întocmite contracte de folosință sau de locațiune, ceea ce determină riscul neasigurării continuității activității lor.

În cadrul preluării imobilelor în chirie de către Bancă s-au constatat cazuri de efectuare a plăților anticipate pentru imobilele preluate, acest fapt determinând imobilizarea de către Bancă a mijloacelor financiare semnificative (31,4 mil. lei) pentru perioade de la 3 la 5 ani.

- **La contractarea lucrărilor de construcții/reconstrucții și reparații capitale nu au fost elaborate și aprobate procesele sistemului de control intern, ținându-se cont de structura organizatorico-juridică și de amplasamentul extins al subdiviziunilor.**

- Contractarea, documentarea execuției și recepției lucrărilor s-au efectuat cu abateri de la prevederile legale.
- Pentru unele obiecte nu au fost verificate cu strictețe tipul și valoarea lucrărilor incluse în devizul de cheltuieli și procesele-verbale de recepție a lucrărilor executate.
- Verificarea justificării unor lucrări efectuate de antreprenor a stabilit nerespectarea condițiilor contractului și transmiterea acestor lucrări altor subantreprenori.

În conformitate cu problemele și riscurile constatate de audit la capitolul gestionarea investițiilor și reparațiilor capitale, s-a recomandat Băncii să inițieze o misiune a auditului intern, pentru a identifica deficiențele procedurilor de control intern

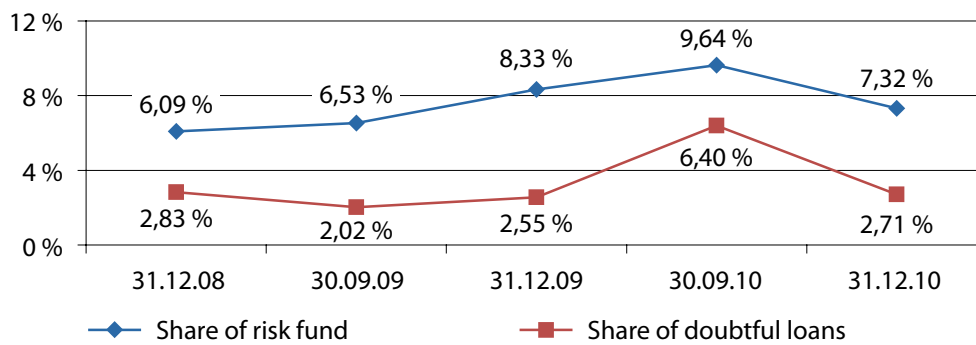
întru responsabilizarea la toate etapele: achiziție, contractare, executare și recepție.

- **La capitolul filantropie și sponsorizare auditul a constatat că Banca nu are stabilit modul de monitorizare a utilizării mijloacelor financiare alocate în aceste scopuri. Astfel, în calitatea sa de sponsor, Banca nu deține informații confirmative cu privire la modul de utilizare a mijloacelor financiare alocate pentru unele sponsorizări. Pentru unele cazuri de sponsorizări nu au fost prezentate documente confirmative, astfel încât auditul nu se poate pronunța asupra faptului utilizării mijloacelor alocate conform destinației.**

Raportul de audit a fost examinat în ședința Plenului Curții de Conturi la data de 23 martie 2011, acesta fiind remis Consiliului și Președintelui „Băncii de Economii” S.A., întru examinarea și implementarea recomandărilor prescrise.

Totodată, pentru supravegherea activității „Băncii de Economii” S.A. și în vederea asigurării funcționării eficiente și performante a acesteia, Raportul a fost remis Guvernatorului Băncii Naționale a Moldovei, pentru informare, și Guvernului, pentru documentare, recomandându-se examinarea situației create la „Banca de Economii” S.A. privind contractarea împrumutului de la Banca Națională a Moldovei, direcționat pentru achitarea deponenților BC „Investprivatbank” S.A., cu revendicarea soluțiilor pentru stabilizarea situației.

Figure 3. The share of risk fund and of doubtful loans in the loan portfolio for 2009-2010 (%)

Source: Information provided by the Bank

by the Bank of significant financial resources (MDL 31.4 million) for periods from 3 to 5 years.

- **In contracting construction /reconstruction and capital repair works internal control processes have not been developed and approved by taking into account the organizational and legal structure and extensive location of subdivisions.**
 - Contracting, documenting execution and acceptance of works were performed with deviations from the law.
 - For some sites the type and value of the works included in the estimate of expenditure and in the minutes on acceptance of works carried out were not checked carefully.
 - Verification of justification for some works executed by entrepreneurs identified the failure to comply with the contract and the transmission of these works to other sub-contractors.

Proceeding from the issues and risks identified by the audit, in terms of capital investments and repairs management, the Bank was recommended to initiate an internal audit mission to identify deficiencies in internal control procedures for full accountability at all stages: procurement, contracting, execution and acceptance.

- **In terms of *philanthropy and sponsorship*, the audit found that the Bank does not have established a way of monitoring the use of funds allocated for these purposes. Thus, as a sponsor, the Bank has no corroborative information on how to use the funds allocated for certain sponsorships. For some cases of sponsorships confirmation documents were not presented, so the audit cannot say if the allocated resources were used as intended.**

The audit report was scrutinized at the Plenary meeting of the Court of Accounts on 23 March 2011, and was submitted to the Council and President of "Banca de Economii" JSC, for examining and implementing the recommendations prescribed.

In addition, for the supervision of "Banca de Economii" JSC work and to ensure its effective operation and performance, the report was submitted to the Governor of National Bank of Moldova and to the Government for information, recommending them to consider the situation of "Banca de Economii" JSC concerning the loan contracted from the NBM and directed to pay the depositors of CB "Investprivatbank" JSC, and asking for solutions to correct the situation.

Auditul regularității efectuat la unele Curți de Apel pe exercițiul bugetar 2010 a relevat necesitatea implementării unui sistem eficace de management financiar și control intern

Natalia Trofim
Director al Departamentului
de audit I

Curtea de Conturi, întru exercitarea atribuțiilor sale, în temeiul Legii Curții de Conturi nr. 261-XVI din 05.12.2008, efectuează anual, în mod obligatoriu, auditul rapoartelor Guvernului privind executarea din exercițiul bugetar expirat a bugetului de stat, a bugetului asigurărilor sociale de stat, a fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală. La realizarea acestui audit, Curtea de Conturi a ținut cont de angajamentele față de organisme internaționale, asumate conform Matricelor de politici ale Guvernului, pentru obținerea surselor externe nerambursabile de susținere bugetară alocate în scopul implementării reformelor în diferite domenii. Astfel, lansarea și implementarea reformelor în sistemul de justiție este un proces care este monitorizat continuu de către donatorii externi. Iar Curtea de Conturi, fiind responsabilă, prin activitățile sale, de oferirea asigurărilor asupra situațiilor financiare și conformității acestora cu reglementările aplicabile în domeniul respectiv, a inclus în Programul activității de audit a Curții de Conturi pe anul 2011 exercitarea activităților de audit al regularității pe anul 2010 la Ministerul Justiției și practic la toate nivelurile sistemului judecătoresc, precum sînt: Consiliul Superior al Magistraturii, Curtea Supremă de Justiție, Curtea de Apel Chișinău, Curtea de Apel Bălți, Curtea de Apel Economică și la 11 instanțe judecătorești.

În ședința Plenului Curții de Conturi din 18 aprilie a.c. a fost examinat și aprobat **Raportul auditului regularității gestionării resurselor financiare publice și administrării patrimoniului public din exercițiul bugetar 2010 la Curtea de Apel Chișinău, Curtea de Apel Bălți și Curtea de Apel Economică.**

Auditul regularității efectuat la Curtea de Apel Chișinău, Curtea de Apel Bălți și Curtea de Apel Economică, în calitate de executori de buget, a constatat în prezentarea constatărilor, concluziilor și opiniilor de audit asupra Rapoartelor financiare privind executarea bugetului din contul cheltuielilor de bază și privind încasarea și utilizarea mijloacelor speciale ale bugetului de stat pe anul 2010, precum și asupra regularității gestionării mijloacelor publice și a patrimoniului public. **Constatările auditului, bazate pe activitățile efectuate, relevă următoarele:**

- **Executorii de buget au asigurat la executarea efectivă a cheltuielilor încadrarea în limitele bugetare aprobate.** Din totalul alocațiilor de 24088,6 mii lei, prevăzute pentru Curțile de Apel, bugetele Curții de Apel Chișinău, Curții de Apel Bălți și Curții de Apel Economice constituie 15056,9 mii lei, sau 62,5%. Comparativ cu limitele bugetare precizate, executarea cheltuielilor efective, finanțate de la componenta de bază a bugetului de stat, pe Curtea de Apel Chișinău a constituit 99,0%, pe Curtea de Apel Bălți – 97,4% și pe Curtea de Apel Economică – 98,4%.
- **La capitolul retribuirea muncii cheltuielile au fost efectuate în general regulamentar, iar raportarea executării acestor cheltuieli este**

Regularity audit conducted in some Courts of Appeal for the 2010 budget year revealed the need to implement an effective system of financial management and internal control

Natalia Trofim

Director of Audit Department I

To exercise its powers under the Law on CoA No 261-XVI of 05.12.2008 the Court of Accounts annually audits on a mandatory basis the Government's Reports on the State Budget, State Social Insurance Budget and Compulsory Health Insurance Funds implementation in the financial year ended. During this audit, the CoA took into account the commitments to international organizations, under the Government's policy matrix, to obtain external grants for budget support allocated for the implementation of reforms in different areas. Thus, the launching and implementation of reforms in the justice system is a process that is monitored continuously by external donors. Court of Accounts is responsible through its activities for offering assurance on the financial statements and compliance with regulations applicable in this area. The Court of Accounts included in its audit work program for 2011 the regularity audit of Ministry of Justice and practically all levels of the judiciary system for the year 2010; they are: Superior Council of Magistrates, Supreme Court of Justice, Chisinau Court of Appeal, Balti Court of Appeal, Economic Court of Appeal, and 11 courts of law.

The plenary meeting of the CoA of 18 April this year reviewed and approved the ***Report on regularity audit of management of public funds and administration of public assets in 2010 budget year at Chisinau Court of Appeal, Balti Court of Appeal, and the Economic Court of Appeal.***

Regularity audit conducted in the Court of Appeal of Chisinau, Court of Appeal of Balti and Economic Court of Appeal, as budget spenders, was to present the findings, conclusions and audit opinions on the financial statements, budget execution on the account of main expenditures, the collection and use of special resources of state budget for 2010, and the regularity of the management of public funds and public property. ***The audit findings, based on the work done, reveal the following:***

- *Budget spenders ensured the spending of actual costs within the limits of the approved budget. Of the total allocation of 24,088,600 MDL, foreseen for the Courts of Appeal, the budgets of Court of Appeal of Chisinau, Court of Appeal of Balti and the Economic Court of Appeal sum up 15,056,900 MDL, or 62.5%. Compared to the budgetary limits specified, the execution of actual expenditure, funded from the main component of the state budget, at the Court of Appeal of Chisinau accounted for 99.0%, the Court of Appeal of Balti – 97.4% and the Economic Court of Appeal – 98.4%.*
- *The wage expenditures were in general incurred regularly and the reporting on the execution of these expenditures is compliant. At the same time, we found the presence of several vacancies*

conformă. Totodată, a fost menționată prezența mai multor unități vacante pentru funcția de judecător și pentru alte categorii de angajați, precum și diferențierea salariului mediu (inclusiv suplimente și adaosuri) în aspectul Curților, datorită utilizării economiilor în rezultatul acestor unități vacante.

- În anul 2010, Curtea de Apel Chișinău, Curtea de Apel Bălți și Curtea de Apel Economică, în calitate de autorități contractante, au admis unele abateri de la normele legale ce reglementează domeniul achizițiilor publice. Autoritățile contractante n-au asigurat responsabilizarea grupului de lucru pentru achiziții publice și implementarea unui sistem organizat de control intern al acestui proces, fapt ce a condiționat efectuarea și raportarea de achiziții publice cu încălcarea actelor normative și legislative, precum și nedepunerea garanțiilor de bună execuție a unor contracte de achiziții publice.
- Nerespectarea normelor de efectuare a inventarierii, deținere a evidenței contabile și de raportare financiară a condiționat nereguli și erori, care au afectat semnificativ corectitudinea raportării financiare și a celei patrimoniale. Astfel, efectuarea neregulamentară a inventarierii bunurilor de către Curtea de Apel Chișinău a cauzat unele situații de neluare la evidență, neatribuire și decontare corectă a unor bunuri, utilizare și decontare neconformă a combustibilului în scop de serviciu, fiind afectate semnificativ și situațiile raportate. Totodată, nu s-au înregistrat la organul cadastral imobilele amplasate în mun. Chișinău, str. Teilor 4, în valoare totală de 6337,0 mii lei. N-au fost atribuite regulamentar în evidență și la majorarea valorii de bilanț a acestora cheltuielile pentru reparația capitală în sumă de 695,8 mii lei, înregistrările fiind efectuate pe parcursul auditului. De asemenea, în evidență n-au fost reflectate datoriile creditoare pentru lucrările executate, dar neachitate la finele anului 2009 în sumă de 159,0 mii lei, care au influențat situațiile raportate la acest capitol pentru începutul anului 2010.

Bunurile materiale intrate temporar în posesia instituției pe parcursul mai multor ani (13 seturi de mobilă; 15 frigidere; 18 fotolii de piele etc., care, potrivit explicațiilor prezentate auditului, sînt bunuri personale ale judecătorilor) au fost înregistrate la finele anului 2010.

Curtea de Apel Bălți, în lipsa autorizației Ministerului Justiției, precum și a instituirii comisiei de casare, a casat și a scos de la evidență 11 unități de tehnică de calcul, iar Curtea de Apel Economică

n-a respectat normele cu privire la evidența contabilă privind reflectarea regulamentară a uzurii mijloacelor fixe.

- *Neutilizarea/neaplicarea în măsura deplină a normelor cadrului legal aferent competenței instanței de judecată asupra activității administratorului a determinat acumularea mijloacelor intrate temporar în posesia instanței de judecată (mijloacele mandatate) în valoare semnificativă.* Potrivit Bilanțului instituției, la 31.12.2010, Curtea de Apel Economică înregistra mijloace bănești primite pentru cheltuielile mandatate în sumă de 450,9 mii lei, care reprezintă masa debitoare a persoanelor juridice aflate în proces de insolvență, acumulată pe parcursul anilor 2001-2010. Din totalul de 450,9 mii lei, 45,1% (203,1 mii lei) le constituie creanțele salariale față de angajații persoanelor juridice aflate în proces de insolvență. Neefectuarea inventarierii soldurilor, neprofitarea de reglementările referitor la supravegherea administratorului, nestabilirea limitei de termen rezonabil și a mecanismului de disponibilizare a acestor sume, sînt unele din cauzele ce au determinat formarea soldurilor mijloacelor mandatate.
- *Modul de evidență și de raportare a taxei de stat (sursa de venit la bugetul de stat) nu determină prezența exhaustivă și relevantă a datelor raportate, sporind riscul privind plenitudinea încasării integrale a acesteia la bugetul de stat.* Astfel, constatările auditului denotă că:
 - a) Actualul cadru juridic departamental ce reglementează taxa de stat este ambiguu și nu reglementează atribuțiile și responsabilitățile la toate etapele: de calculare, încasare, evidență și raportare a acesteia. Astfel, în Raportul statistic despre activitatea primei instanțe privind judecarea cauzelor civile și în Raportul statistic privind examinarea cauzelor civile în ordine de apel, Curtea de Apel Chișinău nu raportează suma taxei de stat plătită la depunerea acțiunii și încasată în contul statului. De asemenea, Curtea de Apel Bălți, în anii 2008-2009, n-a raportat suma taxei de stat plătită și încasată la depunerea acțiunii pe dosarele civile, iar pe anul 2010, datele au fost diminuate cu 275,5 mii lei, acestea fiind corectate în cadrul auditului și reflectate ulterior în sumă de 560,6 mii lei.
 - b) Suma taxei de stat achitată la depunerea acțiunii privind judecarea cauzei civile în prima instanță nu este reflectată nici în fi-

for the judge position and other categories of employees and differentiation in average salary (including supplements and additions) in individual Courts, due to the use of savings as a result of these vacancies.

- *In 2010, the Court of Appeal of Chisinau, Court of Appeal of Balti and the Economic Court of Appeal, as contracting authorities, have admitted some deviations from the legal rules governing public procurements.* The contracting authorities have not secured the accountability of the procurement working group and the implementation of an organized system of internal control in this process, which conditioned the conduct and reporting of procurements in violation of normative and legislative acts and failure to submit the guarantees for good performance of public procurement contracts.
- *Breach of rules for conducting inventory, accounting record keeping and financial reporting conditioned irregularities and errors, which have significantly affected the accuracy of financial and assets reporting.* The irregular performance of goods inventory by the Court of Appeal of Chisinau has caused failure to fairly record, assign and settle certain goods, non-compliant fuel use and settlement for job purposes, significantly affecting the reported situation. In addition, there were not registered with the Cadastral authority the buildings located in Chisinau, 4 Teilor street, totalling 6337.0 thousand MDL. The capital repair costs in the amount of 695,800 MDL were not regularly posted in the records and considered for the increase of their balance sheet value; the recordings were made during the audit. Also, the accounts payable for work performed but unpaid at the end of 2009 amounting to MDL 159.0 thousand were not shown in the accounts, which influenced the reported situation in this area in early 2010.

The material goods entered temporarily in possession of the institution for several years (13 sets of furniture, 15 refrigerators, 18 leather chairs etc., which, as explained to the audit team, are personal property of the judges) were recorded at the end of 2010.

Without the authorization of the Ministry of Justice and the establishment of the disposal committee, Balti Court of Appeal disposed and removed from the books 11 computers, and the Economic Court of Appeal has not complied with the

accounting rules for recording the wear of fixed assets.

- *Failure to implement to full extent the legal rules relating to the competence of the court on administrator's activity caused the accumulation of high-value goods in temporary possession of the court (goods in custody).* As per institutions' balance sheet at 31.12.2010 the Economic Court of Appeal recorded funds received for authorised costs in the amount of 450,900 MDL, which represent the debts of legal entities in bankruptcy process, accumulated over the years from 2001 to 2010. Of the 450 900 MDL, 45.1% (203,100 MDL) represent wage debts to the employees of legal entities undergoing insolvency. Failure to make the inventory of balances, to apply the regulations on supervision of the administrator, to set reasonable time limit and the mechanism for the use of these amounts, are some of the causes that led to the formation of balances of goods in custody.
- *The manner of accounting and reporting of state fees (source of income to the state budget) does not secure the comprehensive and relevant reporting of this data, increasing the risk of incomplete collection of state fees into the state budget.* The audit findings show that:
 - a) The current departmental legal framework governing the state fees is ambiguous and does not cover the duties and responsibilities at all stages: calculation, collection, recording and reporting. Thus, in the *Statistical report on the work of the first instance court related to judging civil actions* and the *Statistical report on the trial of civil actions as appeals* the Court of Appeal of Chisinau did not disclose the amount of state fees paid upon filing the court action and collected to state's account. In 2008-2009 the Court of Appeal of Balti did not report the amount of paid and collected fees from filing civil actions in court, and for 2010 the figures were reduced by 275,500 MDL, which were corrected during the audit and subsequently shown in the amount of 560 600 MDL.
 - b) The amount of state fees paid upon filing the civil action in the first instance court is not disclosed in the logs of civil actions either. According to the explanations of the entities, this is due to the fact that competent authorities did not interfere to initiate amendments to the existing legal

șele de evidență a cauzelor civile. *Potrivit motivațiilor entităților, această situație este cauzată de faptul că autoritățile domeniului de competență n-au intervenit cu inițierea modificărilor la cadrul juridic existent, pentru a determina clar și exhaustiv aspectele ce țin de evidența încasărilor taxei de stat.*

c) O situație problematică identificată de audit este faptul că taxa de stat se încasează la momentul depunerii acțiunii, pe când raportarea se efectuează la finalizarea judecării cauzei, care nu întotdeauna coincide cu perioada depunerii acțiunii, iar în multe cazuri depășește limitele exercițiului bugetar expirat. Aceste situații au fost enunțate la toate entitățile auditate, taxa de stat încasată nefiind reflectată în rapoartele prezentate Departamentului de Administrare Judecătorească pentru anii 2003-2010, care, conform explicațiilor prezentate, urmează a fi raportate în perioada în care vor fi judecate cauzele menționate.

Raportarea incertă a taxei de stat, potrivit motivațiilor unei entități este determinată și de necorelarea reglementărilor Instrucțiunii cu privire la Raportul statistic privind judecarea cauzelor civile în ordine de recurs la prevederile Codului de procedură civilă.

- d) La instanțele auditate s-a constatat că eliberarea copiilor și duplicatelor actelor procesuale se efectuează de către lucrătorii cancelariei și arhivei în baza cererilor solicitanților, în lipsa ținării evidenței și raportării sumelor taxei de stat încasate în rezultatul eliberării copiilor (duplicatelor).
- Potrivit prevederilor legale, organele financiare și inspectoratele fiscale de stat efectuează verificarea corectitudinii încasării taxei de stat, precum și a trecerii ei în termen și integral la buget în toate instituțiile care o încasează. Auditul relevă că Curtea de Apel Chișinău n-a fost supusă niciodată unui astfel de control; ultima verificare a Curții de Apel Bălți a fost efectuată de către Inspectoratul Fiscal de Stat Bălți în anul 2003 pentru perioada anului 2002; ultimul control la Curtea de Apel Economică a fost efectuat de către Oficiul Fiscal Centru, mun. Chișinău, pentru perioada 2004-2006.
 - În scopul asigurării probațiunii virării integrale și în termen în bugetul de stat a taxei de stat încasate și raportate de către Curțile de Apel, auditul a inițiat confruntarea datelor raportate de entități cu datele Trezoreriei de Stat. Această verificare n-a fost posibilă, deoarece eviden-

ța trezorială nu se ține în aspectul organelor care calculează, încasează și raportează acest tip de venit.

- Verificările auditului referitor la implementarea recomandărilor și executarea cerințelor din Hotărârea Curții de Conturi nr.38 din 10.06.2008 au constatat că, prin Hotărârea Judecătoriei Economice de Circumscripție din 28.05.2009 (irevocabilă din 01.07.2010), s-a dispus încasarea de la S.R.L. „Sinec-Noroc” în favoarea Curții de Apel Economice a prejudiciului material în mărime de 672,1 mii lei, conform titlului executoriu din 28.09.2009, la momentul auditului nefiind încasată suma respectivă.

Examinând rezultatele auditului și explicațiile persoanelor cu funcții de răspundere, Curtea de Conturi a concluzionat referitor la:

- a) neregularitățile la efectuarea achizițiilor publice, exprimate prin organizarea neadecvată a activității grupurilor de lucru pentru achiziții, precum și a supravegherii executării contractelor;
- b) nivelul scăzut de administrare a patrimoniului, nefiind asigurată în toate cazurile respectarea modului de înregistrare a drepturilor patrimoniale și de ținere a evidenței contabile;
- c) aspectele problematice și de incertitudine la evidența și raportarea taxei de stat, care se motivează prin imperfecțiunea cadrului legal ce vizează acest capitol;
- d) iregularitățile, ca consecință a neimplementării elementelor sistemului de management financiar și control intern;
- e) verificarea nesistematică a corectitudinii încasării taxei de stat, precum și a trecerii ei în termen și integral la buget prezintă un risc pentru corectitudinea calculării și plenitudinea încasării la bugetul de stat.

Recomandările auditului au fost adresate entităților auditate, Ministerului Justiției, Departamentului de Administrare Judecătorească, Ministerului Finanțelor, pentru examinarea situațiilor constatate, precum și pentru o eventuală revizuire a actualului cadru juridic privind plenitudinea încasării, evidenței și raportării, prin prisma eficienței acumulărilor la buget, la compartimentul taxa de stat.

Impactul implementării recomandărilor auditului ține să contribuie la consolidarea răspunderii executorilor de buget pentru gestionarea resurselor publice conform obiectivelor entităților, pe baza principiilor bunei guvernări, prin implementarea sistemului de management financiar și control intern.

framework to determine clearly and comprehensively the aspects of recording state fees collection.

- c) A problem identified by the audit is that state fees are collected at the time of filing the action, while the reporting is done on completion of trial, which does not always coincide with the period of filing the action, and in many cases, goes beyond the budget year ended. Such cases were discovered in all auditees; state fees charged are not shown in the reports submitted to the Department of Judicial Administration for the years 2003-2010, which, as explained, will be reported in the period when the cases referred to will be judged.

The uncertain reporting of the state fees, according to the reasons brought by one of the entities, is also determined by lack of correlation of the rules in the *Instruction for the statistical report on the trial of civil cases as appeals*, with to the Code of Civil Procedure.

- d) The audit found at the law courts that the issuance of copies and duplicates of procedural documents is performed by workers in the chancellery and archives based on applicant's request, without keeping records of and reporting on state fees collected for the issuance of copies (duplicates).
- According to the legal provisions, financial bodies and state tax inspectorates verify the accuracy in state fees collection and their timely and full remittance to the budget by all institutions that collect them. The audit reveals that the Court of Appeal of Chisinau was not subject to such a control ever; the last verification of Balti Court of Appeal was made by Balti State Tax Inspectorate in 2003 for the period of 2002; the last control of the Economic Court of Appeal was conducted by the Center Tax Office, Chisinau, for 2004-2006.
 - To ensure the complete and timely payment to the state budget of the state fees collected and reported by the Courts of Appeal, the audit team has initiated the confrontation of data reported by entities with the data of the State Treasury. This verification was not possible because the Treasury does not keep

track of individual bodies that calculate, collect and report this type of revenue.

- Checks of the implementation of audit recommendations and requirements from CoA Decision No 38 of 6.10.2008 found that the District Economic Court decision of 05.28.2009 (irrevocable since 07.01.2010) ruled the collection of material compensation worth 672,100 MDL from SRL "Sinec-Noroc" in favor of the Economic Court of Appeal, as per 9/28/2009 writ of execution. At the time of the audit this amount was not yet charged.

Examining the audit results and the explanations of people in charge, the CoA pinpointed:

- a) irregularities in public procurements, expressed by inadequate organization of the activity of procurement working groups, and supervision of contracts performance;
- b) poor property management; compliance is not ensured in all cases when registering property rights and keeping accounting records,
- c) problems and uncertainty in recording and reporting state fees, which is motivated by loopholes in the legal framework governing this area,
- d) irregularities as a consequence of not implementing the financial management and internal control system,
- e) unsystematic checking of correctness in fees collection and of their timely and full remittance to the state budget bring on the risk for the accuracy in calculation and completeness of fees collection to the state budget.

Audit recommendations were sent to auditees, the Ministry of Justice, Department of Judicial Administration, and Ministry of Finance, to consider the situation identified and for a possible review of the current legal framework regarding the completeness of collection, recording and reporting of state fees, in the light of efficiency of receipts to the budget under the state fees section.

The impact from implementation of audit recommendations will help strengthen the accountability of budget spenders for the management of public resources in line with the objectives of the entities and the principles of good governance, through the implementation of financial management and internal control system.

Pentru ca beneficiile scontate să fie realizate, sînt necesare îmbunătățiri în politicile și procedurile Academiei de Științe a Moldovei de alocare și monitorizare a fondurilor destinate cercetărilor științifice

Valentina Madan
Director al Departamentului
de audit IV

Curtea de Conturi a inițiat auditul performanței politicilor și procedurilor elaborate de Academia de Științe a Moldovei (în continuare – AȘM) la alocarea și monitorizarea fondurilor destinate cercetărilor științifice, pentru a aprecia dacă beneficiile scontate s-au realizat, pentru a evalua eficacitatea măsurilor întreprinse de Consiliul Suprem al AȘM privind administrarea banilor publici, precum și pentru a determina ce acțiuni urmează să fie îndeplinite în vederea eficientizării utilizării acestora. Auditul a fost efectuat pentru perioada anilor 2004-2010.

Misiunea de audit s-a efectuat la AȘM și la 10 organizații din sfera științei și inovării. În cadrul auditului au fost solicitate opiniile a 91 de beneficiari de mijloace.

În rezultatul auditului, s-a relevat că AȘM a obținut unele realizări importante în domeniul cercetărilor științifice. Totodată, acțiunile întreprinse nu au sporit în măsură deplină eficiența utilizării mijloacelor publice alocate, din cauza imperfecțiunii sistemului de comunicare și diseminare a rezultatelor cercetării, a mecanismului de finanțare și de management al unităților din sfera de cercetare, dezvoltare și inovare (în continuare – CDI), neîncurajării competitivității, nedeterminării criteriilor de evaluare a rezultatelor în sfera CDI și nevalorificării potențialului inovațional, precum și neasigurării controlului asupra executării deciziilor adoptate.

Conform Acordului de Parteneriat al Guvernului cu AȘM, s-a prevăzut o creștere a cuantumului alocațiilor pentru sfera științei și inovării de la 0,35% din PIB în anul 2005, pînă la 0,80% – în anul 2009. Real, alocațiile s-au majorat, însă n-au atins nivelul preconizat, în anul 2009 alcătuint 0,70%. Pentru anul 2010, în legătură cu starea critică a economiei naționale, părțile au convenit că alocațiile destinate sferei științei și inovării vor constitui 0,53% din PIB, real acestea fiind de 0,42%.

Actuala misiune de audit s-a axat pe programele de stat și pe proiectele de inovare și transfer tehnologic, ținîndu-se cont de importanța acestora în relansarea economiei naționale.

În perioada anilor 2004-2010, din bugetul de stat s-au alocat 86,3 mil. lei pentru 25 de programe de stat, în cadrul lor fiind realizate 271 de proiecte.

Urmare acțiunilor de audit derulate, au fost identificate punctele slabe, care au limitat economicitatea, eficiența și eficacitatea gestionării banilor publici, precum și atingerea obiectivelor propuse în realizarea programelor de stat și a proiectelor de inovare și transfer tehnologic.

To achieve the expected benefits improvements are needed in policies and procedures of the Academy of Sciences of Moldova for allocation and monitoring of funds for scientific research

Valentina Madan
Director of Audit
Department IV

The Court of Accounts initiated a performance audit of policies and procedures developed by the Academy of Sciences of Moldova (hereinafter – ASM) for allocation and monitoring of funds for scientific research, to see whether the expected benefits were achieved, to assess the effectiveness of measures taken by ASM Supreme Council for the administration of public funds, and to determine what actions are to be taken to improve their use. The audit covered the period 2004-2010.

Audit mission was carried out in ASM and 10 organizations in science and innovation sector. The audit sought the opinions of 91 resource beneficiaries.

The audit has revealed that ASM has some important achievements in scientific research. However, the actions taken did not fully increase the effective use of public resources allocated, due to the flawed system of communication and dissemination of research results, deficient mechanism for funding and management of the units in the field of research, development and innovation (hereinafter – RDI), lack of support for competitiveness, failures to determine the criteria for evaluation of RDI results, to use innovation potential and to control the execution of decisions taken.

According to the Partnership Agreement between Government and ASM an increase in the amount of allocations for science and innovation was expected from 0.35% of GDP in 2005 up to 0.80% – in 2009. In fact, the allocations increased but have not reached the expected level and in 2009 constituted 0.70%. For 2010, in connection with the critical state of national economy, the parties agreed that the allocations for science and innovation will account for 0.53% of GDP, which in reality turned out to be 0.42%.

The current audit engagement focused on state programs and projects on innovation and technology transfer, taking into account their importance for national economic recovery.

During the period 2004-2010, the state budget has allocated MDL 86.3 million for 25 state programs, under which 271 projects have been implemented.

During the audit conducted, we identified weaknesses that have limited the economy, efficiency and effectiveness in managing public money, and the achievement of goals set for the implementation of state programs and projects on innovation and technology transfer.

According to the manner stipulated in the Partnership Agreement between Government and ASM, the problems that need to be

Astfel, conform modului prevăzut de Acordul de parteneriat al Guvernului cu AȘM, problemele ce necesită soluționare în cadrul programelor de stat se însoțesc de concepții, care sînt selectate prin concurs și sînt expertizate. Testarea documentelor denotă cazuri de aprobare a concepțiilor, la care avizele Consiliului Consultativ de Expertiză au fost negative, precum și cazuri de aprobare a unor proiecte în cadrul programelor pentru care n-au fost anunțate concursuri.

Ignorarea recomandărilor Consiliului Consultativ de Expertiză a cauzat susținerea neîntemeiată și utilizarea ineficientă a mijloacelor alocate pentru unele programe de stat, care pe parcurs au fost sistate sau comasate.

Verificarea și testarea a 91 de proiecte în cadrul a 11 programe de stat au relevat unele probleme și deficiențe, care pot fi generalizate în modul următor:

- Ritmul de creștere a alocațiilor bugetare destinate programelor de stat, în perioada auditată, a fost în diminuare, în timp ce volumul total de mijloace alocate sferei CDI a înregistrat o creștere, această situație fiind cauzată de modalitatea dezavantajoasă de finanțare a programelor de stat.
- Au fost distribuite mijloace financiare pentru un număr mare de proiecte în volume mult mai mici față de costurile estimate ale acestora și, ca rezultat, în lipsa mijloacelor necesare, nu se ating obiectivele scontate.
- Consiliul Suprem pentru Știință și Dezvoltare Tehnologică n-a stabilit criterii de evaluare a rezultatelor proiectelor, din care motiv comisia de monitorizare n-a evaluat rezultatele obținute.
- N-au fost realizate integral obiectivele stabilite nici în cadrul unui program de stat auditat.
- N-a fost determinată corespunzător procedura de desemnare a experților independenți pentru expertizarea proiectelor.
- Tematica unor programe de stat se dublează cu tematica unor proiecte instituționale.
- Au fost utilizate ineficient mijloace financiare pentru unele programe de stat, care pe parcurs au fost sistate sau comasate, ca urmare a nestructurării priorităților pe domenii de activitate.

- De către beneficiarii de mijloace n-au fost respectate clauzele contractuale privind utilizarea mijloacelor alocate la proiectele din sfera științei și inovării.

Se menționează ca, fiind determinate de către Consiliul Suprem atribuții și responsabilități, aprobate proceduri și măsuri corespunzătoare, dirijarea activităților în cadrul programelor de stat n-a asigurat realizarea deplină a obiectivelor stabilite. **Unele programe de stat au avut o durată de executare mult mai mare decît termenele stabilite, alte programe au fost sistate, fără a fi atinse toate obiectivele scontate, acestea pe parcurs fiind finanțate cu mijloace în sumă de 11,9 mil. lei, o parte din proiecte nu s-au realizat în termenele stabilite, pentru ce s-au alocat suplimentar mijloace în sumă de 3,4 mil.lei.** Toate acestea sînt condiționate de faptul că Consiliul Suprem este responsabil și implicat în toate etapele de derulare a programelor de stat: elaborare, finanțare, executare și monitorizare, precum și de lipsa unor criterii adecvate de evaluare a rezultatelor obținute. Sînt necesare și schimbări în abordarea de cercetare, identificîndu-se prioritar problemele societății. Totodată, pentru ca eforturile financiare să se transforme în rezultate științifice relevante, sînt necesare modificări prin care unele și aceleași persoane să nu fie implicate concomitent în elaborarea, finanțarea, executarea și monitorizarea cercetărilor.

Agenția pentru Inovare și Transfer Tehnologic n-a monitorizat, n-a coordonat și n-a implementat suficient mecanismele de realizare a activităților de inovare.

Agenția pentru Inovare și Transfer Tehnologic (în continuare – AITT) are rolul coordonării, stimulării și implementării mecanismelor activității de inovare și transfer tehnologic, precum și de monitorizare a acestor activități.

În perioada anilor 2005-2010, prin intermediul AITT, au fost realizate 120 de proiecte de transfer tehnologic, fiind alocate mijloace publice în volum de 37,0 mil. lei. A fost creată infrastructura de inovare, pentru care s-au alocat 17,4 mil. lei. Cu toate acestea, activitățile de inovare și transfer tehnologic n-au fost monitorizate eficient de către Agenție, unele din cauze fiind condiționate de modificările operate în statutul entității, de nesusținerea inițiativelor de către Guvern, iar altele – de coordonarea necorespunzătoare a activităților în-

solved by state programs shall be accompanied by ideas that are selected on a competition basis and are surveyed by experts. Testing of documents showed cases of approval of concepts for which the Expert Advisory Board's opinions were negative, and cases of approval of projects under the programs for which competitions have not been announced.

Disregard for the recommendations of the Expert Advisory Board caused unfounded support for and inefficient use of resources allocated to some state programs, which over the time have been suspended or merged.

Inspection and testing of 91 projects under 11 state programs have revealed certain problems and deficiencies that can be summarized as follows:

- The growth rate of budget allocations for state programs was in decline during the period audited, while the total resources allocated to RDI sector increased; this is due to the disadvantageous method of financing state programs.
- Funds were distributed to a large number of projects in amounts much lower than their estimated costs and as a result of lack of necessary funds the expected objectives have not been reached.
- The Supreme Council for Science and Technological Development has not established criteria for evaluating project results, which is why the monitoring committee has not evaluated the results obtained.
- The objectives set have not been fully achieved for any of the state programs audited.
- There was not determined the appropriate procedure for appointing independent experts for expert appraisal of projects.
- The subject-matter of certain state programs overlaps with that of some institutional projects.
- Funds were used inefficiently for some state programs, which over the time have been stopped or merged due to priorities unstructured by business areas.
- The beneficiaries of resources have not observed the contractual clauses on the use of funds allocated to science and innovation projects.

It should be stated that though the Supreme Council determined the duties and responsibilities, and agreed upon procedures and appropriate measures, the activities under state programs have not secured full delivery of the objectives set. Some state programs have lasted for much more than the time limits set; other programs were discontinued without achieving all the goals expected, while over time they have been financed with funds in the amount of MDL 11.9 mln. Some of the projects were not implemented in due time, and additional resources were allocated in the amount of MDL 3.4 million. All these were caused by the fact that the Supreme Council is responsible and involved in all stages of state programs: drafting, financing, execution and monitoring, and by lack of appropriate criteria for results evaluation. Changes are necessary in the research approach by identifying priority issues of the society. In addition, some changes are necessary for financial efforts to transform in relevant scientific results, so that the same people are not simultaneously involved in the design, financing, execution and monitoring of research.

The Agency for Innovation and Technology Transfer did not sufficiently monitor, coordinate and implement the mechanisms for performing innovation activities.

The Agency for Innovation and Technology Transfer (hereinafter – AITT) serves for the coordination, stimulation, and implementation of mechanisms for innovation and technology transfer activities, and monitoring of these activities.

During the period 2005-2010, 120 technology transfer projects have been conducted through the agency of AITT, and public funds have been allocated in the amount of MDL 37.0 million. The innovation infrastructure was created for which MDL 17.4 million were allocated. However, innovation and technology transfer activities have not been effectively monitored by the Agency, partly due to amendments in the entity's statute, lack of Government support for initiatives, and also by poor coordination of activities carried out. Finally, the innovation potential of the private sector was not fully exploited.

To promote the creation and maintenance of innovation infrastructure, in the last four years the state has invested MDL 17.4 mln for repairs, purchase of machinery and equipment needed. But neither the Supreme Council nor the AITT properly admi-

treprinse. În final, nu se valorifică pe deplin potențialul inovațional al sectorului privat.

În ultimii 4 ani, întru promovarea activităților de creare și întreținere a infrastructurii inovaționale, statul a investit 17,4 mil. lei pentru efectuarea reparațiilor, procurarea utilajului și echipamentului necesar. Însă, nici Consiliul Suprem, nici AITT n-au administrat și n-au monitorizat corespunzător banii publici alocați, iar asocierea în parcuri și incubator s-a înfăptuit cu deficiențe, cauzate de imperfecțiunea sistemului de monitorizare a procesului decizional de către factorii responsabili. Totodată, neacordarea facilităților rezidenților, prevăzute de cadrul legal, a condiționat faptul că 1/3 din rezidenți nu și-au început activitatea economică, fiindu-le revocat statutul.

Misiunea de audit a constatat unele probleme, deficiențe în cadrul activităților de inovare și de transfer tehnologic, care pot fi generalizate în modul următor:

- Lipsa competitivității la concursurile de transfer tehnologic și incapacitatea de absorbție a inovațiilor de către sectorul economic au determinat finanțarea activităților respective doar în cuantum de 1,0-4,1% față de 10,0 % prevăzute.
- Mijloacele pentru dezvoltarea infrastructurii de inovare și transfer tehnologic se utilizau în lipsa unui control riguros al banilor publici alocați, ca rezultat, s-au folosit ineficient mijloace în sumă de 547,0 mii lei, s-au efectuat cheltuieli neprevăzute de deviz în volum de 308,2 mii lei și s-au dezafectat mijloace în sumă de 190,0 mii lei.
- N-au fost acordate facilități fiscale rezidenților parcurilor și incubatorului, prevăzute de cadrul legal, din cauza mecanismului dificil de administrare, care prevede implicarea concomitentă a mai multor organe de stat în acest proces și, ca urmare:
 - n-au fost acumulate de către administratorii infrastructurilor de inovare veniturile preconizate de la asocierea rezidenților în parcuri și incubator în volum de 3,8 mil. lei, iar cheltuielile pentru dezvoltarea infrastructurii inovaționale au fost suportate integral de stat;
 - n-au fost acumulate de către Agenție mijloacele în cuantum de 453,1 mii lei, destinate stimulării activității de inovare;

- n-au fost respectate condițiile de eligibilitate de către rezidenții parcurilor și incubatorului, unii din ei menținând și dezvoltând și alte activități economice în paralel cu cele inovatoare.

- Riscul sistării proiectelor de transfer tehnologic urmează a fi bine gestionat, astfel încât numărul de proiecte sistate și pierderile de mijloace financiare să descrească, deoarece în anii 2005-2010 au fost sistate 17 proiecte de transfer tehnologic, din motiv că nu au avut cofinanțare. Totodată, 4 din proiectele sistate au derulat pe parcursul unui an, utilizându-se ineficient mijloace bugetare în sumă de 1,1 mil. lei, fără a fi obținute unele rezultate.
- Majoritatea angajaților Agenției sînt executori ai lucrărilor în mai multe proiecte și, concomitent, exercită funcțiile de control și monitorizare a acestora, astfel, creîndu-se conflicte de interese, și, totodată, au fost relevate un șir de deficiențe în cadrul realizării proiectelor:
 - nu sînt respectate condițiile de eligibilitate a rezidenților parcului științifico-tehnologic și ai incubatorului de inovare;
 - plasarea rezidenților în parcuri și incubatoare nu este bine definită.

Toate acestea sînt consecințe ale monitorizării insuficiente de către AITT a elaborării și implementării mecanismului activității de inovare și transfer tehnologic.

În perioada analizată, pentru realizarea proiectelor de transfer tehnologic, s-au utilizat mijloace bugetare în volum de 37,0 mil. lei și mijloace proprii ale investitorilor – de 32,4 mil. lei. În cadrul unui studiu realizat de AITT, pentru perioada anilor 2005-2010, s-a constatat că **volumul producției inovaționale comercializate după realizarea proiectelor de transfer tehnologic a constituit 61,6 mil. lei.** Astfel, rezultatele obținute din realizarea proiectelor sînt modeste, corelația dintre banii investiți (69,4 mil. lei) și cei regăsiți din producere (61,6 mil. lei) constituie 0,89 lei la 1,0 leu investit, această situație fiind ameliorată în anul 2010 cînd corelația a constituit 1,58 lei la 1,0 leu investit.

Se menționează că informația privind volumul producției inovaționale nu este justificată documentar, fiind transmisă Agenției de rezidenți prin telefon și care, de fapt, nu indică volumul producției

nistered and monitored the public money allocated, and the association into parks and incubators was done with deficiencies caused by the flawed monitoring system of decision-making process by the responsible factors. At the same time, the failure to grant to residents the incentives provided for in the legal framework conditioned that one third of residents did not start the economic activity, and their statute was cancelled.

The audit mission found some problems and weaknesses in innovation and technology transfer activities that can be summarized as follows:

- Lack of competitiveness in the technology transfer competitions and economic sector inability to absorb the innovations led to the funding of these activities in the amount of only 1.0–4.1% against 10.0% provided for.
- Funds for development of the innovation and technology transfer infrastructure were used in the absence of a close control of public money allocated and as a result, MDL 547.0 thousand was used ineffectively; expenditures not planned in the estimate were incurred in the amount of MDL 308 200, and MDL 190.0 thousand was misused.
- Tax incentives, provided for in the legal framework, have not been granted to residents of incubators and parks, because of the difficult management mechanism, which stipulates simultaneous involvement of several state bodies in this process, and therefore:
 - The expected income of 3.8 million MDL has not been collected by the managers of innovation infrastructure from the residents of association in parks and incubator, while the expenditures for innovation infrastructure development were borne entirely by the state;
 - The Agency has not collected resources in the amount of MDL 453,100, intended to boost innovation activities;
 - Eligibility requirements have not been observed by the residents of incubator and parks; some of them maintained and developed other economic activities in parallel with the innovative ones;
- The risk of interruption of technology transfer projects has to be well managed so that the number of projects stopped and the loss of funds decrease, because in the years 2005–

2010 17 projects for technology transfer were suspended, as they did not have cofinancing; at the same time, four of the discontinued projects were conducted during a year, using inefficiently MDL 1.1 million, without having obtained any outcomes.

- Most employees of the Agency are executors of works in several projects and simultaneously perform the functions of control and monitoring, thus creating conflicts of interest. A number of weaknesses have been also revealed in the implementation of projects:
 - the conditions of eligibility are not met by residents of the science and technology park and innovation incubator; and
 - placement of residents in parks and incubators is not well defined.

All these are consequences of inadequate monitoring by AITT of development and implementation of the mechanism for innovation and technology transfer activities.

During the period under analysis, for technology transfer projects budgetary resources were used in the amount of MDL 37.0 million and investors' own funds – MDL 32.4 million. In a study performed by AITT for the period 2005–2010, it was found that the **value of innovation production sold upon implementation of technology transfer projects was of MDL 61.6 million.** Thus, the results of the projects are modest; the ratio between money invested (MDL 69.4 million) and that earned from production (MDL 61.6 million) is MDL 0.89 to MDL 1.0 invested; this situation improved in 2010 when the ratio was MDL 1.58 to MDL 1.0 invested.

It is noted that the information on innovation output is not documentarily justified, and is sent to the Agency by residents by phone and in fact does not indicate the amount of innovation output, but the total volume of production manufactured and sold by residents.

Although the Supreme Council was concerned with the restructuring of RDI sector since 2004, sometimes the measures taken were superficial, sometimes – with major delays. In the period under review, the indicators of ASM activity, largely, are quantitatively rather than qualitatively growing. To address this situation the active involvement of the scientific community in the development of public

ei inovaționale, dar reprezintă volumul total al producției fabricate și realizate de rezidenți.

Deși, începînd cu anul 2004, Consiliul Suprem s-a preocupat de restructurarea sectorului de cercetare-dezvoltare-inovare, uneori măsurile întreprinse au fost superficiale, altele – cu rețineri majore de timp. În perioada analizată, indicatorii privind activitatea AȘM, în mare parte, sînt în creștere cantitativă, și mai puțin calitativă. Pentru redresarea situației, este necesară o implicare cît mai activă a comunității științifice în elaborarea politicilor publice ale sectorului și ale celor pe domenii specifice.

Pentru îmbunătățirea mersului reformei și sporirea eficienței științei, care i-ar permite să se afirme ca bază a dezvoltării societății, este necesar ca Guvernul, autoritățile publice să solicite cercetări concrete, axate pe necesitățile de dezvoltare social-economică a țării, astfel ca știința să devină mult mai competitivă și atractivă, precum și să fie antrenată plenar în elaborarea politicilor și strategiilor de dezvoltare națională.

Reieșind din constatările auditului, Curtea de Conturi a înaintat recomandări și cerințe entităților auditate și autorităților publice, în vederea realizării scopurilor și politicilor stabilite.

policies for this sector and for specific areas is required.

To enhance the reform and improve science efficiency, which would allow it to serve as a basis for development of the society, it is necessary that the Government and public authorities require specific research focused on socio-economic needs of the

country, so that science becomes more competitive and attractive and fully involved in preparing national development policies and strategies.

Given the audit findings, the Court of Accounts made recommendations and requirements to auditees and public authorities to achieve the goals and policies set.

Iregularitățile constatate în cadrul auditului la Î.S. "Poșta Moldovei,, mențin riscul neasigurării integrității patrimoniului public

Elena Ciochină
Controlor superior de stat,
auditor public
Departamentul de audit II

Î.S. „Poșta Moldovei” a fost fondată în anul 1993, în calitate de operator național, desemnat în baza Legii poștei, care gestionează o rețea de 1145 de oficii poștale și agenții, prin intermediul a 37 de filiale, și prestează servicii poștale populației din 1527 de localități ale țării.

Auditarea situației patrimoniale a relevat situații neregulamentare, o parte din care sînt determinate de perioadele anterioare, de la momentul fondării întreprinderii. Unele situații și fapte neconforme s-au constatat la capitolele:

- componența și valoarea bunurilor incluse în capitalul social;
- inventarierea;
- transmiterea în arendă;
- contractarea achizițiilor de bunuri și servicii;
- efectuarea de cheltuieli;
- înregistrarea în evidența contabilă.

Întreprinderea gestionează bunuri depuse în capitalul social în valoare de 49,7 milioane lei în lipsa documentelor confirmative privind structura și valoarea acestora, în baza cărora ar fi posibilă evaluarea și verificarea componenței, cantității și valorii bunurilor transmise în gestiune întreprinderii.

De asemenea, întreprinderea *nu deține o informație centralizată privind suprafețele tuturor terenurilor aferente aflate în folosință sau în posesie, cu toate că, în unele cazuri, aceasta dispune de titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren.*

Pînă la finele anului 2010, nu erau înregistrate în mod regulamentar 38 de imobile, din 454 bunuri imobiliare transmise în folosință Î.S. "Poșta Moldovei", fapt motivat de către persoanele cu funcții de răspundere din cadrul întreprinderii prin lipsa actelor de proprietate, precum și a litigiilor privind divizarea suprafețelor ocupate.

Concomitent, din bunurile înregistrate în evidența contabilă a întreprinderii, 3 imobile erau privatizate (209,8 mii lei), dar continuau să fie înregistrate în bilanțul întreprinderii.

Auditul a constatat divergențe între suprafețele imobilelor, conform datelor organului cadastral, datelor înregistrate în evidența contabilă și celor din Hotărîrea Guvernului nr.351 din 23.03. 2005.

Deficiențe au fost constatate și la capitolul *inventarierea bunurilor publice aflate în gestiunea Î. S. "Poșta Moldovei".* Astfel, la desemnarea în funcție a conducătorilor subdiviziunilor întreprinderii, nu a fost asigurată efectuarea inventarierii generale a patrimoniului la momentul primirii-predării în gestiune.

În anul 2009, întreprinderea n-a efectuat inventarierea generală și calitativă a tuturor elementelor de activ și pasiv ale bilanțului conta-

The irregularities found under the audit of SE “Posta Moldovei” maintain the risk of insecurity for the integrity of public assets

Elena Ciocină

*Controlor superior de stat,
auditor public
Departamentul de audit II*

SE “Posta Moldovei” was founded in 1993 and appointed as a national operator under the Law on Mail, which manages a network of 1145 post offices and agencies, via 37 subsidiaries and provides postal services to the public in 1527 localities of the country.

The audit of property revealed irregularities, some of which are determined by the previous periods from the moment of foundation of the enterprise. Some non-compliant circumstances and actions were found in the:

- composition and value of the assets included in social capital;
- stock taking;
- leasing;
- procurement of goods and services;
- incurring expenditures;
- recording in the accounts.

The enterprise manages assets worth MDL 49.7 million deposited in the share capital, in the absence of documents confirming their composition and value, based on which it could be possible to evaluate and verify the composition, quantity and value of goods handed over to be managed by the enterprise.

In addition, the enterprise *does not hold centralized information on all areas of adjoining lands* in use or possession, although in some cases, it has the title of authentication of land holder rights.

By the end of 2010, 38 of 454 *real estate passed into service to SE “Posta Moldovei” were not duly recorded*, which is motivated by the persons in charge with the lack of ownership documents and disputes concerning the division of the areas occupied.

At the same time, of the assets recorded in the accounts of the enterprise, three buildings were privatized (MDL 209,800), but continued to be recorded in enterprise’s balance sheet.

The audit found discrepancies regarding the surfaces of buildings at the Cadastral Office, the data recorded in the accounts, and data in the Government Decision No. 351 of 23.03.2005.

Deficiencies were found in terms of *inventory of public goods that are under the management of SE “Posta Moldovei”*. Thus, upon the appointment of heads of enterprise divisions the general inventory of property was not performed when it was delivered-accepted for management.

In 2009, the enterprise did not make a general and qualitative inventory of all assets and liabilities in the balance sheet, and did not summarize inventory results, with their subsequent reporting at the meeting of the Administrative Council.

bil, n-a centralizat rezultatele inventarierii, cu raportarea ulterioară la ședința Consiliului de administrație.

La transmiterea în gestiune Centrelor de Poștă Hîncești, Strășeni și Ștefan Vodă a 4 imobile, n-a fost efectuată inventarierea regulamentară, pentru a determina starea reală și valoarea estimativă a obiectelor. Conform informațiilor prezentate de primăriile localităților nominalizate, aceste bunuri nu există în realitate, deoarece au fost demolate anterior transmiterii la balanțele oficiilor poștale.

Auditul a constatat și admiterea unor nereguli la transmiterea activelor în locațiune, ce se exprimă prin calcularea incorectă a plăților pentru arendă.

În perioada auditată, unele suprafețe ale imobilului deținut de întreprindere au fost înstrăinate în baza deciziei Agenției Proprietății Publice. Totodată, prețul mediu de privatizare al unui metru pătrat de acest imobil a constituit 2,0 mii lei, pe cînd prețul mediu impozabil al unui metru pătrat de încăperi amplasate în sectorul Centru al municipiului Chișinău, conform informațiilor organelor centrale de specialitate în domeniul cadastral, constituie 11,0 mii lei. Astfel, acțiunile autorității de competență la înstrăinarea acestor încăperi au determinat ratarea veniturilor de către întreprindere și de către bugetul de stat în sumă de 3,5 milioane lei.

Este necesar de menționat că, potrivit informației organului cadastral, în încăperile aflate la începutul anului 2009 în folosința unuia dintre agenții economici care au privatizat o parte din ele au fost efectuate replanificări în lipsa autorizației întreprinderii și fără ca agentul economic să întreprindă careva măsuri în scopul păstrării integrității acestor bunuri.

În perioada auditată, contractarea de către întreprindere a unor bunuri, servicii și lucrări s-a efectuat cu nerespectarea pe deplin a procedurilor regulamentare, adesea în lipsa argumentării economice și financiare.

Pînă la finele anului 2009, întreprinderea nu a dispus de o comisie pentru examinarea ofertelor, selectarea furnizorilor de bunuri, servicii și lucrări, prin ce nu a fost asigurată eficiența și transparența procesului de achiziții.

De remarcat faptul că, în cadrul aparatului întreprinderii, în perioada auditată au fost admise schimbări frecvente ale responsabililor cu dreptul de avizare a documentelor financiar-bancare (9 persoane), ceea ce a favorizat semnarea unui șir de

contracte fără coordonare, argumentare și în lipsa prevederilor exhaustive referitor la necesitatea bunurilor și serviciilor achiziționate.

Astfel, în anul 2009, întreprinderea, în bază de contract, a transmis neregulamentar cu titlu gratuit valori materiale și bănești persoanelor fizice și juridice în sume semnificative, fără coordonarea în formă scrisă cu ministerul. De asemenea, fără autorizația ministerului, cu încălcarea prevederilor contractului încheiat între Fondator și Administrator, întreprinderea a realizat revolve și cartușe, care pînă în februarie 2009 nu au fost evaluate și înregistrate în evidența contabilă.

Auditarea situației economico-financiare a întreprinderii relevă că în anul 2009, din 37 de filiale, 35 au obținut rezultate negative, ceea ce a influențat rezultatele consolidate ale întreprinderii și denotă faptul că întreprinderea nu dispune de posibilități reale pentru asigurarea unei activități durabile.

În cadrul verificării cheltuielilor întreprinderii au fost constatate mai multe nereguli, printre care:

- Întreprinderea a acordat în anul 2009 sponsorizări sub formă de contribuții bănești și de bunuri, fără a ține cont de prevederile regulamentare, cheltuielile întreprinderii fiind majorate cu 679,2 mii lei.
- În situația cînd întreprinderea a activat în pierderi, aceasta a înregistrat cheltuieli de reclamă semnificative de 2,3 milioane lei, nedispunînd de politici interne privind reglementarea unor tipuri de publicitate costisitoare.
- În anul 2009, aparatul întreprinderii, dispunînd de personal în cadrul Biroului juridic și al Direcției comerț și marketing, care a fost remunerat, a suportat cheltuieli suplimentare pentru servicii externe juridice, de efectuare a studiului și elaborare a strategiilor de dezvoltare a sectorului poștal. Aceeași situație este atestată și la suportarea cheltuielilor pentru servicii de organizare și desfășurare a antrenamentelor și seminarilor, inclusiv a cheltuielilor pentru prestarea de servicii sportive. S-au constatat, de asemenea, achitări ale lucrărilor și procurărilor de bunuri în lipsa contractelor; depășirea prețului unitar la achiziționare față de prețul inițial propus în ofertă; contractarea ulterior facturării, în lipsa examinării de către comisie; achiziționarea pe etape, cu dispersarea în mai multe contracte, ceea ce a dus la neordonarea lor în modul stabilit.

Upon handing over four buildings for management to Post Offices in Hincesti, Straseni and Stefan Voda, a regular inventory was not made to determine the real state and estimated value of assets. According to the information provided by the mayors of the localities nominated, these goods were not really there as they were demolished before sending them to the balance sheet of the post offices.

The audit also found irregularities in the handing over of assets for lease, which is expressed by incorrect calculation of lease payments.

In the audited period, some areas of the building owned by the enterprise were alienated under Public Property Agency's decision. At the same time, the average price of privatization of a square meter of this building was MDL 2.0 thousand, while the average taxable price of a square meter of premises located in the center of Chisinau is MDL 11.0 thousand, according to the information of professional cadastral bodies. Thus, the actions of the competent authority in alienating these areas caused loss of revenues by the enterprise and by the state budget amounting to MDL 3.5 million.

It should be mentioned that according to the information from Cadastral Office in the beginning of 2009 the premises used by one of the businesses that have privatized some of them, underwent redesign without enterprise's authorization and without business taking any measures to preserve the integrity of these assets.

During the audited period, the enterprise contracted goods, services and works in non-compliance with statutory procedures, often without financial and economic reasoning.

By the end of 2009, the enterprise did not have a committee to examine the tenders, select suppliers of goods, services and works, thus the efficiency and transparency of procurements have not been ensured.

It is worth mentioning that in the audited period, there were allowed frequent changes within the enterprise of people with the right of opinion on financial and banking documents (9 persons), which favored the signing of a series of contracts without coordination, reasoning and in the absence of comprehensive provisions on the need for goods and services purchased.

Thus, in 2009, the enterprise illegally granted, under a contract, free material goods and mon-

ey to individuals and businesses in significant amounts, without a written coordination with the Ministry. Also, without the authorization of the ministry, in breach of the contract between the Founder and Administrator, the enterprise sold pistols and bullets, which until February 2009 were not estimated and recorded in the accounts.

The audit of economic and financial position of the enterprise shows that in 2009, of 37 subsidiaries, 35 have negative results, which influenced the enterprise's consolidated results and shows that the enterprise has no real opportunity to ensure sustainable activities.

While checking enterprise's expenses we found several irregularities, including:

- The enterprise paid in 2009 sponsorship in the form of money and goods, disregarding the provisions of regulations, hence the enterprise's expenses increased by MDL 679.2 thousand.
- While the enterprise was incurring losses, it has borne significant advertising costs of MDL 2.3 million, in the absence of internal policies to regulate certain types of expensive advertising.
- In 2009, the enterprise had remunerated staff in the Legal Office and the Trade and Marketing Department, but paid additional costs for external legal services, for the study and preparation of the strategies for postal sector development. The same situation was with bearing the costs for organizing and conducting trainings and seminars, including expenses for the supply of sportive services. We also found payment of works and procurement of goods in the absence of contracts; the exceeding of unit price in purchasing against the price originally proposed in the tender; contracting after invoicing without review by the committee; phased purchase with its division in several contracts, which prevented their coordination in the manner set.

In the audited period a significant share in enterprise's total expenditure was held by salary expenses, supplements and other additional payments paid to the personnel of the enterprise. These costs were also influenced by payments made to employees as a result of reshuffles in hir-

În perioada auditată, o pondere semnificativă în totalul cheltuielilor întreprinderii au deținut-o cheltuielile privind salariile de funcție, adaosurile la salariu și alte plăți suplimentare achitate personalului întreprinderii. Aceste cheltuieli au fost influențate și de achitarea unor plăți angajaților ca rezultat al reanierilor la angajarea și eliberarea din funcții, precum și al reorganizărilor în interiorul întreprinderii.

Totodată, a fost admisă achitarea suplimentară a salariului mediu pentru zilele de sărbători nelucrate în sume semnificative – de pînă la 1,7 milioane lei, nefiind prestate ore de muncă în aceste zile, deși s-a păstrat regulamentar salariul mediu pentru zilele respective.

De asemenea, în condițiile situației financiare dificile, s-au suportat cheltuieli pentru călătoria personalului aparatului de dirijare în transportul urban în lipsa estimării și argumentării necesităților

acestora de a folosi transportul obștesc în scopuri de serviciu.

La capitolul ținerea evidenței contabile, auditul a stabilit unele nereguli, determinate de lipsa în politica de contabilitate a specificului tranzacțiilor între aparatul central al Î.S. "Poșta Moldovei," și filialele acesteia.

La etapa definitivării raportului de audit, factorii de decizie ai Î.S. "Poșta Moldovei" au întreprins unele măsuri de redresare a situației privind asigurarea integrității patrimoniului public aflat în gestiune, care au fost luate în considerație de către audit.

Totodată, auditul relevă că iregularitățile admise la gestionarea patrimoniului public de către Î.S. „Poșta Moldovei” au fost determinate de nivelul redus de monitorizare a acestui proces de către Fondator – Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor.

ing and firing, as well as the reorganization within the enterprise.

At the same time, the average salary for holidays not worked was granted in significant amounts – up to MDL 1.7 million, though the working hours were not rendered and the regular average salary was maintained for these days.

Furthermore, under this difficult financial situation, costs have been incurred for travel in urban transport of management staff in the absence of estimation of and reasoning for their needs to use transport for job duties.

In bookkeeping the audit found irregularities caused by the absence in the accounting policy

of peculiarities in transactions between the central office of SE “Posta Moldovei” and its subsidiaries.

On completion of the audit report, the decision makers of SE “Posta Moldovei” took some measures to improve the situation related to the integrity of public property in their custody, which were considered by the audit.

At the same time, the audit reveals that the irregularities in public assets management by the SE “Posta Moldovei” were caused by poor monitoring of this process by the founder – the Ministry of Information Technology and Communications.

Indicatorii-cheie naționali – rol și importanță

Angela Pascaru
Membru al Curții de Conturi

Deoarece ritmul de schimbare se accelerează pentru fiecare aspect al vieții, guvernele naționale din toată lumea se confruntă cu provocări de performanță și răspunderi noi și mai complexe pe care nu le pot soluționa singure. Globalizarea, schimbările ce au loc în știință și tehnologie, provocările în domeniul sănătății publice și asigurării durabilității mediului sînt printre forțele care vor testa relevanța și eficacitatea programelor și instrumentelor guvernamentale cunoscute și abilitatea conducerii țării de a întruni rezultatele naționale. Un instrument disponibil pentru a ajuta la soluționarea acestor provocări și atingerea rezultatelor naționale este elaborarea indicatorilor-cheie naționali (în continuare – ICN), pentru a măsura progresul către rezultatele naționale, a evalua condițiile și tendințele și a ajuta la comunicarea problemelor complexe. Sistemele de măsurare a performanțelor variază de la o țară la alta. Elaborarea ICN poate stimula un dialog național sănătos între cetățeni și factorii de decizie, pentru a atinge un grad rezonabil de înțelegere a măsurării performanței curente, a progresului național și situației relative.

ICN reprezintă un mic set de indicatori care reflectă poziția națiunii și măsoară progresul economic, de mediu, social și cultural în realizarea scopurilor țării. În mod ideal, sistemul de ICN reprezintă o parte strîns legată de sistemul de planificare națională și management al performanțelor. Indicatorii-cheie sînt cea mai importantă parte a indicatorilor naționali care poate proveni de la nivelul și sectorul național, după sectorul de planificare a politicii.

ICN constituie un instrument disponibil, pentru a contribui la soluționarea provocărilor globale și la atingerea rezultatelor naționale, pentru a măsura progresul în dezvoltarea societății, a evalua condițiile și tendințele de dezvoltare și a ajuta la comunicarea problemelor complexe.

Dat fiind rolul unic și responsabilitățile în cadrul sistemului autorităților administrative ale statului în asigurarea performanței și responsabilității, Curtea de Conturi, de asemenea, poate juca un rol important la identificarea modalităților de soluționare a principalelor provocări naționale. Un set de ICN ar constitui un instrument indispensabil pentru a ajuta Curtea de Conturi în acest rol, Curtea, la rîndul său, oferind informații factice cu privire la performanța guvernării. Sistemele naționale de indicatori-cheie pot contribui la o bună planificare strategică, la îmbunătățirea raportării performanțelor și responsabilităților, precum și pot facilita analiza efectivă a politicilor pe domenii și evaluarea programelor de guvernare. Un set de ICN pentru Curtea de Conturi este un ajutor în evaluarea performanțelor și responsabilității guvernării.

Elaborarea și utilizarea sistemelor de ICN vor oferi Curții de Conturi noi posibilități pentru îmbunătățirea eficacității activității sale, precum și pentru ridicarea nivelului de influență asupra situației de dezvoltare a țării. Acele țări care au elaborat ICN dispun de un instru-

Key national indicators – role and importance

Angela Pascaru
*Member of the Court
of Accounts*

As the pace of change is accelerating for every aspect of life, governments worldwide are facing performance challenges and new and more complex responsibilities that they cannot cope with alone. The globalization, the changes taking place in science and technology, the challenges in public health and ensuring environmental sustainability are among the forces that will test the relevance and effectiveness of government programs and instruments as well as the ability of country's leadership to deliver national results. A tool available to help address these challenges and achieve national outcomes is to develop key national indicators (hereinafter – KNI) to measure progress toward national outcomes, assess the conditions and trends and help communicate complex issues. Performance measurement systems vary from one country to another. Developing KNI can stimulate a healthy national dialogue between citizens and decision makers to achieve a reasonable degree of understanding of current performance measurement, national progress, and the relative situation.

KNI is a small set of indicators that reflects nation's position and measures the economic, environmental, social and cultural progress made in achieving the goals of the country. Ideally, the KNI system is closely linked to the national planning and performance management system. Key indicators are the most important part of national indicators that can originate from the domestic level and sector after the policy planning sector.

Given the unique role and responsibilities within the system of state administrative authorities for securing performance and accountability, the Court of Accounts can also play an important role in identifying ways to resolve major national challenges. A set of KNI would be an indispensable tool to help the Court of Accounts in this role, where the CoA, in turn, will provide factual information about government performance. National systems of key indicators can contribute to good strategic planning to improve performance reporting and responsibilities and facilitate effective policy analysis and evaluation of government programmes. A set of KNI is an aid to the Court of Accounts in evaluating government performance and accountability.

Development and use of KNI systems will provide the CoA with new opportunities to improve the effectiveness of its work and raise the impact on country's development. Those countries that have developed KNI have an instrument to guide governments, contributing to the appreciation of the results of government activities.

Over the last three years the Court of Accounts of the Republic of Moldova has participated as an observer at the meetings of **INTO-SAI Working Group on Key National Indicators** and as a member of the **Expert Group for Key National Indicators under the Council of heads of CIS supreme financial control bodies**.

ment de călăuză pentru guverne, ce contribuie la aprecierea rezultatelor activității Guvernului.

Curtea de Conturi a Republicii Moldova, pe parcursul ultimilor 3 ani, participă, în calitate de observator, la ședințele **Grupului de lucru privind ICN INTOSAI** și în calitate de membru al **Grupului de experți pentru ICN pe lângă Consiliul conducătorilor organelor supreme de control financiar din statele membre ale CSI**.

Decizia privind crearea *Grupului de lucru privind ICN INTOSAI* a fost luată în luna noiembrie 2007 la cel de-al XIX-lea Congres INTOSAI din Mexico. Scopul creării Grupului de lucru este de a sprijini eforturile coordonate ale instituțiilor supreme de audit și INTOSAI pentru susținerea dezvoltării și utilizării indicatorilor-cheie naționali în domeniile *economic, social și ecologic* la nivel național și supranațional.

În perioada 13-14 mai 2011, Angela Pascaru, directorul Departamentului metodologie și planificare strategică, a participat la Ședința a IV-a a Grupului de lucru privind ICN INTOSAI, care a avut loc în or. Helsinki, Finlanda. Organizatorul reuniunii a fost **Curtea de Conturi a Federației Ruse**, Președintele Curții de Conturi a Federației Ruse S. Stepașin fiind și președintele Grupului de lucru.

La ședință au participat, în calitate de membri ai Grupului de lucru, conducătorii sau reprezentanții instituțiilor supreme de audit din: Federația Rusă, Finlanda, Armenia, Austria, Bulgaria, China, Danemarca, Ungaria, Indonezia, Letonia, Slovacia, Africa de Sud, India.

În calitate de observatori au participat reprezentanți din: Kirgizstan, Belarus și Republica Moldova.

Curtea de Conturi a Republicii Moldova a participat la toate ședințele Grupului de experți, începând cu anul 2008, inclusiv la Ședința a IV-a, în calitate de observator. Ședința a fost deschisă și prezidată de către S.Stepașin, Președintele Curții de Conturi a Federației Ruse. Inițial dumnealui a prezentat doi membri noi ai Grupului de experți, aceștia fiind: Ar-

menia și Africa de Sud. După aprobarea ordinei de zi au urmat prezentările. Ordinea de zi a conținut 5 Teme de discuție: 1) Dezvoltarea și completarea „Cărții albe” și utilizarea indicatorilor-cheie naționali de către instituțiile supreme de audit (ISA); 2) Suportul operațional și dezvoltarea ulterioară a cunoștințelor de bază privind ICN; 3) Discutarea noilor subproiecte: a) Planificarea metodologică privind selectarea indicatorilor ICN pentru utilizare în activitățile ISA; b) Analiza oportunităților de utilizare a ICN pentru compararea internațională și pregătirea recomandărilor corespunzătoare; c) Investigarea oportunităților de utilizare a ICN pentru evaluarea rezultatelor proiectelor naționale și transnaționale, programelor de audit; d) Suportul metodologic și informațional în măsurarea progresului cu ajutorul organizațiilor internaționale de profil; 4) Dezvoltarea cooperării cu organizațiile internaționale specializate în măsurarea progresului; 5) Aprobarea Planului de lucru al Grupului de experți pe anul 2011.

Prima prezentare a fost cea a Auditorului General al **ISA a Finlandei**. În prezentarea sa Tuomas Poysti s-a referit la independența ISA, la o foarte bună conlucrare cu Guvernul, în sensul stabilirii obiectivelor auditelor performanței în dependență de indicatorii-cheie naționali și programele guvernamentale. ISA a Finlandei acordă o atenție mai mare auditelor performanței, totodată, efectuează și audite financiare, și audite IT. Domeniile principale pe care le auditează, sub aspectul performanței, sînt: sectorul social; mediul înconjurător; implementarea programelor guvernamentale în diferite sectoare ale economiei; lupta cu corupția etc. În Finlanda este creat un grup de lucru comun care conlucrează în domeniul elaborării și actualizării ICN, din care fac parte reprezentanți ai: Parlamentului, Guvernului, mediului academic, Ministerului Finanțelor, Ministerului Economiei și, respectiv, ai ISA. Problema indicatorilor-cheie naționali este acceptată la nivel național și se conlucrează în acest domeniu foarte bine cu structurile guvernamentale, în Guvern existînd o subdiviziune separată care se ocupă nemijlocit de elaborarea ICN, iar rolul ISA constă în a contribui, prin punerea la dispoziție a rezultatelor auditelor, la îmbunătățirea, selectarea și determinarea corectă a acestora.

ISA a Armeniei. Prezentarea Președintelui ISA a Armeniei a fost una succintă, cu caracter informativ privind rolul, scopul, structura și atribuțiile acestuia; domeniile auditate; elaborarea și aprobarea programului de activitate; tipurile de audite etc. Activitatea ISA a Armeniei, în mare parte, are similitudini cu cea a Curții de Conturi a Republicii Moldova. În domeniul promovării și utilizării indicatorilor-cheie

The decision establishing the *INTOSAI Working Group on Key National Indicators* was taken in November 2007 at the XIX INTOSAI Congress in Mexico. The purpose of the Working Group is to support the coordinated efforts of SAIs and INTOSAI to assist the development and use of key national indicators in *economic, social and environmental* areas at the national and supranational level.

On 13-14 May 2011, Angela Pascaru, the director of methodology and strategic planning department, attended the Fourth Meeting of the INTOSAI Working Group on KNI, which took place in Helsinki, Finland. The organizer of the meeting was **the Accounts Chamber of the Russian Federation**, where the President of the Accounts Chamber of the Russian Federation S. Stepashin is also the chair of this WG.

As members of the Working Group the meeting was attended by leaders or representatives of Supreme Audit Institutions from: Russian Federation, Finland, Armenia, Austria, Bulgaria, China, Denmark, Hungary, Indonesia, Latvia, Slovakia, South Africa, and India.

The representatives of Kyrgyzstan, Belarus and Moldova attended as observers.

The Court of Accounts of the Republic of Moldova participated in all meetings of the Working Group since 2008, including the Fourth Meeting as an observer. The meeting was opened and chaired by S. Stepashin, President of the Accounts Chamber of the Russian Federation. He initially introduced two new members of the WG: Armenia and South Africa. After approving the agenda the presentations followed. The agenda contained five topics for discussion: 1) The development and population of the "White Paper" and use of key national indicators by the supreme audit institutions (SAI), 2) Operational support and further development of the knowledge base on KNI, 3) Discussion on new subprojects: a) methodology planning for selecting KNI to be used in SAI activities; b) analysis of opportunities to use the KNI for international benchmarking and preparation of appropriate recommendations; c) investigation of opportunities to use KNI to evaluate the results of national and transnational projects, and audit programs; d) methodological and information support to measure progress with the help of professional international organizations; 4) development of cooperation with professional international organizations in measuring progress; 5) approval of WG Work Plan for 2011.

The first presentation was that of the Auditor General of **SAI of Finland**. In his presentation

Tuomas Pöysti referred to SAI independence, and a very good cooperation with the Government for establishing performance audit objectives depending on key national indicators and government programs. SAI of Finland pays more attention to performance audits, and also performs financial and IT audits. The main areas they audit, in terms of performance, are: social sector, environment, implementation of government programs in different sectors of the economy, fighting corruption, etc. Finland set up a joint working group to work together in developing and updating the KNI, which includes representatives of: Parliament, Government, academia, Ministry of Finance, Ministry of Economy and respectively, of the SAI. The issue of national key indicators is accepted nationally and the cooperation with government structures in this area is very good. There is a separate division in the Government that deals directly with the development of KNI and the SAI role is to contribute by providing audit results for their improvement, selection and correct determination.

SAI of Armenia. The presentation of the Armenian SAI President was a brief but informative one about its role, purpose, structure and functions; areas audited; development and approval of work program, the types of audits, etc. Armenian SAI activity largely has similarities to that of the Court of Accounts of the Republic of Moldova. In terms of promotion and use of key national indicators the Armenian SAI has no working group set up at the governmental level, but a person is nominated from within the institution (director of methodology department), who deals with promoting the area in question to raise the awareness of the need and prepare the ground for KNI implementation at government level.

South Africa. The focus is on cooperation between the Government, SAI and Parliament. Government uses the results of SAI work in order to improve national indicators.

The Report on WG results was presented by S. Stepashin, President of Accounts Chamber of the Russian Federation.

Among the results there was mentioned the preparation of the indicators "White Paper"; establishment of database; and drafting the methodology on key national indicators.

The Government representative of Finland, who monitors the implementation, promotion and development of key national indicators, reported on their work in this area. There is a very well developed structure within the Government of Finland dealing with the development and

naționali, ISA a Armeniei nu are un grup de lucru format la nivel guvernamental, fiind nominalizată o persoană responsabilă din cadrul instituției (directorul Departamentului metodologie), care se ocupă de promovarea domeniului respectiv, în scopul conștientizării necesității și pregătirii terenului pentru implementare la nivel guvernamental.

Africa de Sud. Este pus accentul pe conlucrarea dintre Guvern, ISA și Parlament. Guvernul utilizează rezultatele activității ISA în scopul îmbunătățirii indicatorilor naționali.

Raportul privind rezultatele Grupului de experți a fost prezentat de către S. Stepașin, Președintele Curții de Conturi a Federației Ruse.

Printre rezultate s-a menționat crearea „Cărții albe” a indicatorilor; instituirea bazei de date; elaborarea proiectului Metodologiei privind indicatorii-cheie naționali.

Reprezentantul Guvernului Finlandei, care monitorizează implementarea, promovarea și elaborarea indicatorilor-cheie naționali, a relatat despre rezultatele activității lor în acest domeniu. În cadrul Guvernului Finlandei există o structură foarte bine dezvoltată, care se ocupă de elaborarea și menținerea în formă actualizată a indicatorilor. Numai elaborarea indicatorilor este prea puțin, aceștia trebuie folosiți de politicieni la elaborarea politicilor pe domeniile de activitate și dezvoltare a țării. Dumnealui a explicat mecanismul de elaborare, actualizare și promovare a ICN, precum și s-a accentuat legătura strânsă dintre rezultatele auditelor ISA, conlucrarea cu Guvernul, Parlamentul și politicieni în scopul elaborării indicatorilor, a politicilor, precum și rezultatele implementării acestora.

Din conținutul prezentărilor făcute de **reprezentanții ISA ale Ungariei, Danemarcei, Indoneziei,** rezultă că și la ei indicatorii-cheie naționali se elaborează la nivel guvernamental, în dependență de prioritățile dezvoltării guvernamentale. În toate aceste țări există Grupuri de lucru comune privind ICN, din care fac parte reprezentanți ai ISA, Guvernului, mediului academic, Comisiilor parlamentare de profil.

În **China,** de asemenea, se conlucrează foarte mult cu Guvernul la selectarea temelor pentru auditele performanței, precum și în scopul identificării noilor indicatori. Scopul auditelor performanței este de a evalua realizarea indicatorilor/programele/proiectelor pe domenii, acestea fiind: aspectele sociale; reformele în cadrul administrației publice; mediul, eliminarea deșeurilor; dezvoltarea și implementarea politicilor pe domenii; se evaluează cum Guvernul își implementează politicile și realizează reformele. ISA a Chinei are un program de activi-

tate pe 5 ani, care include 8 domenii importante pentru auditare, acestea rezultând din politicile și indicatorii guvernamentali.

În **Slovacia** prioritare au auditele performanței, în scopul contribuției la o bună guvernare. Domeniile auditate sînt: implementarea politicilor, realizarea reformelor, modernizările, lupta cu corupția, domeniul social, infrastructura, politica fiscală etc. S-a pus accentul foarte mult pe independența totală a ISA, în scopul contribuției la buna guvernare. Prioritățile ISA a Slovaciei pentru anul 2011 sînt următoarele: situația demografică; piața muncii; productivitatea muncii; nivelul învățămîntului superior; crearea locurilor de muncă; ecologia; medicina; eficacitatea energetică.

Statutul și rolul ISA, în calitate de instituție independentă de audit, sînt foarte înalte și recomandările din rapoartele de audit contribuie la îmbunătățirea situației pe domenii.

O altă prezentare a ISA a Finlandei a fost cu privire la perceperea rezultatelor auditelor performanței la nivel macroeconomic de către guvernanți și politicieni. Rezultatele auditelor performanței ar trebui să prezinte un interes deosebit pentru mediul academic, avînd în vedere faptul că prin intermediul auditelor performanței pot fi evaluați indicatorii/prioritățile stabilite, precum și rezultatele obținute, iar prin intermediul recomandărilor – contribui la îmbunătățirea/corectarea situației.

La **ISA a Letoniei** este asigurată o legătură strînsă între bugetul anual-programul de guvernare-indicatorii cheie național-activitatea de audit-rezultatele obținute.

ISA a Austriei are dezvoltat un mecanism de conlucrare/comunicare între ISA-Guvern-Parlament.

În Austria rezultatele auditelor se discută în Parlament de către Comisiile parlamentare de profil. Rolul ISA se încheie odată cu adoptarea raportului de audit și cu remiterea acestuia Parlamentului. La ședințele Comisiilor de profil din Parlament se audiază miniștrii, executorii de buget, în sensul problemelor și neregulilor constatate în rezultatul auditelor, precum și motivele neatingerii obiectivelor stabilite sau ale utilizării neconforme a mijloacelor bugetare. În dependență de rezultatele auditelor efectuate de ISA și de opinia exprimată, se alocă mijloacele bugetare pentru anul următor. ISA are un rol de „consultant” pentru Parlament și Guvern în elaborarea bugetului anual și repartizarea resurselor bugetare.

Elaborarea ICN este un domeniu foarte interesant, vast, care necesită multă muncă de studiere, conlucrare. Prin promovarea de către Curtea de

maintenance of updated indicators. The development of indicators solely is not enough, they should be used by politicians in developing policies by areas of activity and development of the country. He explained the mechanism for the development, updating and promotion of KNI, and emphasized the close connection between SAI audit results, cooperation with the Government, Parliament and politicians for the development of indicators and policies and their implementation results.

From the content of the presentations made by **representatives of the SAIs of Hungary, Denmark, Indonesia**, it appears that in their countries key national indicators are also developed at government level depending on government priorities. In all these countries there are joint working groups on KNI, which include representatives of SAI, Government, academia, and line parliamentary committees.

In **China** much work is also done together with the government in selecting topics for performance audits and identifying new indicators. The purpose of performance audits is to assess the achievement of indicators / programs /projects by areas, which are: social issues; reforms in public administration; environment, waste disposal; development and implementation of policies by areas; how the government implements its policies and carries out reforms. The SAI of China has a 5-year work program that includes eight key areas for audit; they derive from government policies and indicators.

In **Slovakia** the performance audits prevail in order to contribute to good governance. The areas audited are: implementation of policies, reforms, modernization, fighting corruption, social aspects, infrastructure, fiscal policy etc. The focus is heavily on the SAI full independence in order to contribute to good governance. The priorities of SAI of Slovakia for 2011 are as follows: demographic situation, employment market, labour productivity, higher education, jobs, ecology, medicine, energy efficiency.

The status and role of the SAI as an independent audit institution are very high and the recommendations in audit reports contribute to improving the situation in different sectors.

Another presentation of SAI of Finland was on the government and politicians' perception of outcomes of performance audits at the macroeconomic level. The results of performance audits should be of particular interest to academics given the fact that indicators /priorities set and

outcomes achieved can be evaluated through performance audits, and the recommendations help improve /correct the situation.

The **SAI of Latvia** secured a strong link between the annual budget-government program-key national indicators-audit work- results obtained.

Austrian SAI has developed a mechanism for cooperation /communication between SAI-Government-Parliament.

In Austria the results of audits are discussed in Parliament by line parliamentary committees. SAI role ends with the approval of the audit report and its submission to the Parliament. At the meetings of line committees in Parliament ministers and budget spenders are heard for the problems and deficiencies resulting from audits and the reasons for failing to deliver objectives or misusing budget funds. The next year budgetary resources are allocated depending on the results of audits conducted by SAI and the opinions issued. SAI has the role of "consultant" to Parliament and Government in drafting the annual budget and allocating budgetary resources.

Development of KNI is a very interesting and vast area that needs intensive considerations and cooperation. The promotion by Court of Accounts of key national indicators will improve cooperation with the Government and Parliament, planning of activities, and will secure greater impact of audit.

On 23-25 May 2011, the fourth meeting of the Expert Group for KNI under the Council of heads of CIS supreme financial control bodies, organized by the Accounts Chamber of the Russian Federation, was held in Moscow.

The meeting was attended by experts from the supreme financial control bodies of Belarus, Russian Federation, Kazakhstan, Kyrgyzstan and Moldova.

During the meeting the issues relating to the operation and further development of the Knowledge Base on key national indicators in the CIS member states were discussed:

- appointment of responsible people for ensuring the continued operation of the knowledge base;
- supplement the Base with laws, regulations, statistical data, etc.;
- ensure access to the Knowledge Base via internet.

We heard the presentations made by representatives from **Kyrgyzstan, Kazakhstan and Belarus**. The Director of methodology and strategic

Conturi a indicatorilor-cheie naționali se va contribui la îmbunătățirea conlucrării cu Guvernul și Parlamentul, la o planificare mai bună a activităților, precum și la obținerea unui impact mai mare al activității de audit.

În perioada 23-25 mai 2011, a avut loc Reuniunea a IV-a a Grupului de experți pentru ICN pe lângă Consiliul conducătorilor organelor supreme de control financiar din statele membre ale CSI, organizată de către Curtea de Conturi a Federației Ruse în or. Moscova.

La reuniune au participat experți din partea organelor supreme de control financiar din Belarus, Federația Rusă, Kazahstan, Kirgizstan și Republica Moldova.

În cadrul reuniunii s-au discutat chestiuni ce țin de funcționarea și dezvoltarea în continuare a bazei de cunoștințe privind indicatorii-cheie naționali în cadrul statelor membre ale CSI:

- numirea responsabililor de asigurarea funcționării continue a Bazei de cunoștințe;
- completarea reglementărilor Bazei cu acte normative, date statistice etc.;
- asigurarea accesului la Baza de cunoștințe prin intermediul internetului.

Au fost audiate prezentările făcute de reprezentanții din **Kirgizstan, Kazahstan și Belarus**. Directorul Departamentului metodologie și planificare

strategică a Curții de Conturi a Republicii Moldova, Angela Pascaru, a participat la reuniunea respectivă și a prezentat un Raport privind activitatea Curții de Conturi și problemele cu care se confruntă în planificarea activităților de audit și planificarea strategică în coraport cu indicatorii-cheie naționali și Strategia de dezvoltare a statelor membre ale CSI.

Concluzie: Având în vedere faptul că statele membre ale Grupului de experți pentru indicatorii-cheie naționali se confruntă cu probleme analogice Republicii Moldova la planificarea și dezvoltarea strategică la nivel național, precum și în stabilirea indicatorilor cheie-naționali, este binevenită participarea la reuniunile Grupului de experți, în scopul contribuirii la îmbogățirea cunoștințelor și la schimbul de experiență în domeniul promovării dezvoltării indicatorilor cheie-naționali.

Un sistem de ICN elaborat la nivel guvernamental, cu participarea tuturor părților interesate în dezvoltarea durabilă a țării, va asigura conlucrarea/legătura dintre: indicatorii-cheie naționali – programele de guvernare – planificarea activității de audit, precum și dintre: Guvern – Curtea de Conturi – Parlament – entitățile auditate. Numai în așa mod, rolul și statutul Curții de Conturi, în calitate de instituție supremă de audit independentă, vor fi apreciate și recunoscute la nivelul cuvenit.

planning department of the Court of Accounts of the Republic of Moldova, Angela Pascaru, attended the meeting and presented a report on the activities of Court of Accounts and the problems it faces in planning the audit and strategic planning in relation to key national indicators and the Economic Development Strategy of the CIS Member States.

Conclusions: Considering that the states members of the Expert Group on key national indicators have similar problems as Moldova in strategic planning and development nationally, and in establishing key national indicators, the participa-

tion at meetings of the Expert Group is beneficial in order to contribute to better knowledge and exchange of experience in promoting the development of national key indicators.

A KNI system developed at the governmental level, involving all stakeholders in the development of the country, will ensure cooperation / connection between: key national indicators – government programs – audit planning, and between: Government – Court of Accounts – Parliament – auditees. Only in such a manner, the role and status of the Court of Accounts, as an independent supreme audit institution, will be properly appreciated and acknowledged.

Din agenda internațională a Curții de Conturi

Lidia Tomozei
Șef al Serviciului Relații
Internaționale

Martie–iunie 2011

Activitatea internațională a Curții de Conturi, în perioada martie–iunie 2011, s-a desfășurat în următoarele direcții principale :

- cooperarea cu ONAS și cu Banca Mondială ;
- participarea în calitate de expert la evenimentele organizate de Grupurile de lucru ale organizațiilor internaționale la care Curtea de Conturi este membru;
- dezvoltarea și intensificarea cooperării bilaterale și multilaterale;
- participarea la reuniuni internaționale.

Acționînd în aceste direcții, Curtea de Conturi a avut ca scop principal valorificarea experienței profesionale în domeniul controlului și auditului public extern al resurselor financiare ale statului, precum și însușirea și implementarea celor mai moderne metode și tehnici de audit, conforme cu prevederile standardelor internaționale și cu cele mai bune practici în domeniu. În acest context, reprezentanții Curții de Conturi au participat la următoarele evenimente internaționale:

– În zilele de 22–23 martie 2011, la ședința ordinară a experților Grupului operativ EUROSAL privind auditul fondurilor alocate pentru combaterea efectelor calamităților naturale sau a dezastrelor. Curtea de Conturi a fost reprezentată la acest eveniment de dl Victor Munteanu, director-adjunct al Departamentului de audit I, expert al Grupului operativ.

Grupul operativ EUROSAL privind auditul fondurilor alocate pentru combaterea efectelor calamităților naturale sau a dezastrelor a fost creat la 5 iunie 2008 prin Rezoluția Congresului VII EUROSAL de la Cracovia, Polonia, și este constituit din 17 instituții supreme de audit din Armenia, Azerbaidjan, Belgia, Belarus, Bulgaria, Kazahstan, Lituania, Moldova, Polonia, Federația Rusă, Ungaria, Ucraina, precum și Curtea de Conturi Europeană. Președinte al Grupului a fost ales Președintele Curții de Conturi a Ucrainei.

Precursor al Grupului operativ a fost un subgrup special privind auditul dezastrelor și deșeurilor radioactive, care a activat în anii 2006–2008 în cadrul Grupului de lucru EUROSAL privind auditul mediului. Misiunea Grupului operativ este de a coordona și de a consolida eforturile depuse de ISA europene în direcția de sensibilizare a dezastrelor și de a ajuta guvernele în dezvoltarea unor instrumente eficiente și eficace pentru a preveni și elimina consecințele acestora. În scopul punerii în aplicare a misiunii, Grupul operativ a stabilit următoarele obiective strategice:

1. Investigarea aspectelor ce țin de prevenirea dezastrelor, de auditele fondurilor alocate în aceste scopuri, precum și de promovarea unor audite în paralel sau coordonate ale ISA din Europa.
2. Dezvoltarea unor metodologii care să contribuie la dezvoltarea instituțională a ISA privind auditul fondurilor alocate

The international agenda of the Court of Accounts

March-June 2011

Lidia Tomozei
Head of International
Relations Service

The international activity of the Court of Accounts, from March to June 2011, was conducted in the following main directions:

- cooperation with SNAO and the World Bank;
- participation in events organized by working groups of international organizations where the Court of Accounts is a member;
- development and intensification of bilateral and multilateral cooperation;
- participation in international meetings.

Working in these directions, the CoA aimed mainly at using professional experience in public external control and audit of state financial resources, and acquiring and implementing the most modern audit methods and techniques in accordance with the international standards and best practices. In this context, representatives of the CoA attended the following international events:

– On 22-23 March 2011, the ordinary meeting of the EUROSATask Force on the Audit of Funds Allocated to Disasters and Catastrophes. The Court of Accounts was represented at this event by Mr. Victor Munteanu, deputy director of the Audit Department I, as a member of the Task Force.

EUROSATask Force on the Audit of Funds Allocated to Disasters and Catastrophes was established on June 5, 2008 by a Resolution of VII EUROSATask Force Congress in Krakow, Poland, and consists of 17 supreme audit institutions of Armenia, Azerbaijan, Belgium, Belarus, Bulgaria, Kazakhstan, Lithuania, Moldova, Poland, Russian Federation, Hungary, Ukraine and the European Court of Auditors. Chair of the Task Force was elected the Accounting Chamber of Ukraine.

The forerunner of the Task Force was the EUROSATask Force Special Subgroup on the Audit of Natural, Man-caused Disasters Consequences and Radioactive Wastes Elimination, which worked in 2006-2008 under the EUROSATask Force Working Group on Environmental Audit. Task Force mission is to coordinate and consolidate the efforts of European SAIs towards increasing their awareness of the disasters and catastrophes and to help governments develop the effective and efficient instruments of disasters and catastrophes prevention and consequences elimination.

In order to achieve its mission EUROSATask Force has set the following strategic goals:

1. Surveying the prevention and consequences elimination of disasters and catastrophes, the funds allocated thereto and the relevant audits, and contributing to audits, in particular concurrent or coordinated audits, by European SAIs.
2. Developing the methodology and capacity building of SAIs in the field of auditing the prevention and consequences elimination of disasters and catastrophes.

pentru prevenirea catastrofelor și în caz de catastrofe.

3. Stabilirea unor noi contacte între ISA prin participarea la Grupul operativ EUROSAL, precum și prin organizarea schimbului de informații între ISA europene.
4. Dezvoltarea unei abordări comune și coordonarea cu grupurile de lucru INTOSAI și EUROSAL, precum și cu alte organizații internaționale.

În cadrul ședinței plenare discuțiile s-au axat pe auditul utilizării mijloacelor bugetare alocate pentru prevenirea și lichidarea consecințelor catastrofelor. De asemenea, au fost adoptate Recomandările privind efectuarea auditului mijloacelor alocate în acest scop și Glosarul de termeni.

– La 13–14 aprilie 2011, directorul Departamentului metodologie și planificare strategică dna Angela Pascaru a participat, în calitate de observator, la Reuniunea a IV-a a Grupului de lucru INTOSAI privind indicatorii-cheie naționali de la Helsinki, Finlanda.

– În zilele de 26–27 aprilie 2011, controlorul superior de stat/auditorul public al Departamentului de audit IV Mariana Spoialo a participat la Seminarul internațional privind dezvoltarea auditului performanței, organizat la Bișkek de către Curtea de Conturi a Republicii Kîrgîzstan. La seminar au participat reprezentanți ai organelor supreme de control financiar din Federația Rusă, Kazahstan, Republica Moldova și Republica Tadjikistan. Seminarul a avut ca scop schimbul de experiență acumulată de către organele supreme de control financiar din statele membre ale CSI în domeniul implementării auditului performanței. De asemenea, au fost discutate probleme ce țin de reorganizarea organelor supreme de control financiar din spațiul CSI în instituții supreme de audit, fiecare participant la seminar prezentînd o informație despre experiența și etapele dezvoltării auditului performanței în cadrul organului suprem de control financiar.

Dna M. Spoialo a prezentat o comunicare privind dezvoltarea auditului performanței în cadrul Curții de Conturi a Republicii Moldova, informînd participanții la seminar despre etapele și necesitatea instituționalizării auditului performanței, precum și despre realizarea obiectivelor inițiate de către Curtea de Conturi conform Planului de Dezvoltare Strategică pe anii 2006-2010, care a condus la asigurarea transformării Curții de Conturi într-o instituție supremă de audit.

– La 3–4 mai 2011, la Seminarul Grupului de lucru EUROSAL privind auditul mediului, care a avut ca temă principală auditul gestionării deșeurilor, fiind pus accentul pe schimbul de experiență și pe schimbul de cunoștințe.

Reprezentantul Curții de Conturi, controlorul superior de stat/auditorul public Olesea Djurenco a prezentat în cadrul Seminarului Raportul național „Îmbunătățirea reglementărilor în gestionarea și eliminarea deșeurilor solide în Republica Moldova”;

– În perioada 15–20 mai 2011, dna Ecaterina Paknehad, membru al Curții de Conturi, a participat la cea de-a 25-ea Conferință internațională a Consorțiului privind Managementul Financiar Guvernamental (ICGFM), care s-a desfășurat la Miami, SUA. La conferință au participat reprezentanți din peste 40 de țări. Dna Paknehad a prezentat Raportul privind impactul auditelor performanței efectuate de Curtea de Conturi a Republicii Moldova. Înainte de a expune care este impactul obținut în urma efectuării auditelor performanței de către Curtea de Conturi, dna Paknehad a prezentat unele informații generale despre Republica Moldova și despre instituție – Curtea de Conturi. Apoi a informat audiența despre dezvoltarea capacității Curții de Conturi de a efectua audite ale performanței și audite ale sistemelor IT – ce fel de instruiri au fost oferite pe parcursul ultimilor 3 ani, durata instruirilor etc. Partea principală a prezentării s-a axat pe rezultatele auditelor-pilot ale performanței și ale auditelor IT, precum și ale celor adiționale, realizate de către Curtea de Conturi, și pe modul în care auditele au dus la îmbunătățirea performanței programelor și au contribuit la inițierea schimbărilor benefice în diferite domenii. Dna E. Paknehad a răspuns la multiplele întrebări ce au parvenit din partea participanților. Experții străini au apreciat înalt raportul prezentat. Mulți participanți au comentat despre succesul care poate fi realizat în urma unei determinări focusate pe crearea unei instituții supreme de audit, instituție foarte importantă în cadrul de responsabilizare generală.

– La 18 mai 2011, dl Vitalie Plămădeală, controlor de stat în Departamentul metodologie și planificare strategică al Curții de Conturi, a participat, în calitate de expert, la prima ședință a Grupului de lucru privind elaborarea standardelor de control financiar de stat pentru organele supreme de control financiar din statele membre ale CSI, organizată de Comitetul de Conturi pentru Controlul Utilizării Bugetului Republican al Republicii Kazahstan, în orașul Astana.

3. Enhancing the collaboration and setting up new contacts between SAIs within the framework of the EUROSAI Task Force activities, facilitating the information sharing between European SAIs and training.
4. Developing a common approach and coordination of the efforts with the INTOSAI and EUROSAI working bodies, as well as other international organizations.

In the plenary session the discussions focused on auditing the use of budget resources allocated for prevention and liquidation of consequences of disasters. The recommendations (guidelines) on the audit of resources allocated for this purpose and Glossary of terms were also adopted.

– On 13–14 April 2011, the director of methodology and strategic planning department, Angela Pascaru, participated as an observer at the Fourth Meeting of the INTOSAI Working Group on Key National Indicators in Helsinki, Finland.

– On 26–27 April 2011, the senior state controller /public auditor of the Audit Department IV, Mariana Spoialo, participated in the international seminar on the development of performance audit, held in Bishkek by the Accounting Chamber of the Republic of Kyrgyzstan. The seminar was attended by representatives of supreme financial control bodies of the Russian Federation, Kazakhstan, Moldova and Tajikistan. The seminar aimed at sharing experience by the supreme financial control bodies of the CIS member states in conducting performance audit. There were also discussed issues related to reorganization of the CIS supreme financial control bodies into supreme audit institutions, where each participant in the seminar presented their information about the experience and development stages of performance audit within the supreme financial control body.

Mrs. M. Spoialo presented a report on the development of performance audit in the CoA of the Republic of Moldova, and informed the participants in the seminar on the stages and the need for institutionalization of performance auditing, as well as on the objectives initiated by the CoA under the Strategic Development Plan for 2006–2010, which led to the transformation of the CoA into a supreme audit institution.

– On 3–4 May 2011, the Seminar of the EUROSAI Working Group on environmental audit took

place, which focused mainly on the waste management audit with emphasis on sharing experience and knowledge.

The representative of the CoA, senior state controller /public auditor, Olesia Djurenco, presented the national report “Improvements of regulations on solid waste management and disposal in Republic of Moldova are needed”;

– On 15–20 May 2011, Mrs. Ecaterina Paknehad, member of the CoA Board, attended the 25th International Conference of the Consortium on Governmental Financial Management (ICGFM), held in Miami, USA. The conference was attended by representatives from over 40 countries. Mrs. Paknehad presented the Report on impact of performance audits conducted by the CoA of the Republic of Moldova. Before stating the impact obtained by the Court of Accounts’ carrying out performance audits, Ms. Paknehad presented some general information about Moldova and about the institution – the Court of Accounts. Then she informed the audience about the capacity building of the Court of Accounts in performance audit and audit of IT systems – what kind of training was provided over the past three years, length of training, etc. The main part of the presentation focused on the results of pilot performance audits and IT audits, as well as of the additional ones made by the CoA, and how the audits affected the improvement of programs performance and helped trigger beneficial changes in different areas. Mrs. E. Paknehad answered many questions received from participants. Foreign experts have praised the report presented. Many participants commented on the success that can be achieved following a determination focused on creating a supreme audit institution very important for accountability in general.

– On 18 May 2011, Mr. Vitalie Plamadeala, state controller in the methodology and strategic planning department of the CoA, participated as a member at the first meeting of the Working Group on developing standards of state financial control for the Supreme financial control bodies of the CIS member states, organized by the Accounts Committee for Control over Execution of the Republican Budget of Kazakhstan, in Astana city.

– On May 24, 2011, the head of methodology and strategic planning department, Angela Pascaru, participated as a member at the Fourth Meeting of the Expert Group for Key National Indicators under the Council

– La data de 24 mai 2011, directorul Departamentului metodologie și planificare strategică dna Angela Pascaru a participat, în calitate de expert, la Reuniunea a IV-a a Grupului de experți pentru indicatorii-cheie naționali pe lângă Consiliul conducătorilor organelor supreme de control financiar din statele membre ale CSI, organizat de către Curtea de Conturi a Federației Ruse în or. Moscova.

– În perioada 30 mai – 4 iunie 2011, o delegație a Curții de Conturi, condusă de Președintele Serafim Urechean, a participat la lucrările Congresului VIII al Organizației Instituțiilor Supreme de Audit din Europa (EUROSAI), care s-au desfășurat la Lisabona, Portugalia.

– În zilele de 9–10 iunie 2011, dl Adrian Varatic, controlor superior de stat/auditor public al Curții de Conturi, a participat, în calitate de expert, la reuniunea Grupului de lucru INTOSAI privind datoria publică, eveniment organizat de către Oficiul Național de Audit din Lituania, la Vilnius. La Reuniune au participat experți ai instituțiilor supreme de audit din Austria, Brazilia, Canada, Chile, Fiji, Finlanda, Koreaa, Lituania, Mexic, Republica Moldova, Federația Rusă, Portugalia, Suedia, Statele Unite ale Americii, Ucraina, Zambia, precum și reprezentanți ai IDI INTOSAI și UNCTAD. Reuniunea a oferit posibilitatea de a face schimb de cele mai relevante informații ce țin de activitățile Grupului de lucru și de a împărtăși experiențe valoroase în domeniul auditului datoriei publice. Discuțiile s-au axat, în special, pe :

- impactul crizei financiare asupra datoriei publice și inițiativele INTOSAI;
- sprijinul acordat Guvernului în timpul crizelor financiare: impactul asupra datoriei publice și rolul potențial al instituției supreme de audit;
- evaluarea sistemelor informatice legate de managementul datoriei publice etc.

Dl A. Varatic a prezentat, în cadrul Reuniunii de la Vilnius, Raportul „Curtea de Conturi a Republicii Moldova: de la control la audit financiar. Progrese în auditul datoriei publice”.

La 13–14 iunie 2011, reprezentanții Curții de Conturi au participat la lucrările Seminarului internațional privind introducerea unor standarde internaționale pentru instituțiile supreme de audit (ISSAI), care a avut loc la Tallinn, Estonia.

La Congresul XX INCOSAI de la Johannesburg din noiembrie 2010 a fost adoptat un set complet de linii directoare de audit pentru auditul situațiilor financiare în sectorul public, ceea ce a permis deschiderea unor noi oportunități care ar putea schimba modul de lucru pentru auditorii din sectorul public, acesta fiind doar primul pas spre o provocare, care vizează introducerea standardelor internaționale în activitatea de zi cu zi de către o instituție supremă de audit. În scopul identificării problemelor ce țin de punerea în aplicare a standardelor internaționale pentru instituțiile supreme de audit (ISSAI), Oficiul Național de Audit al Suediei, în calitate sa de președinte al Subcomitetului de audit financiar INTOSAI, și Instituția Supremă de Audit a Estoniei au decis să organizeze un seminar internațional.

În cadrul Seminarului comunicările prezentate și dezbaterile s-au axat pe următoarele teme: Standarde internaționale; Introducere în respectarea ISSAI de audit; Experiența în aplicarea standardelor internaționale de audit în unele ISA – beneficii și provocări; Mandatul ISA privind auditul financiar și scopul auditului financiar etc. La Seminar au participat reprezentanți ai instituțiilor supreme de audit din Azerbaidjan, Bulgaria, Cehia, Georgia, Estonia, Ungaria, Letonia, Lituania, Republica Moldova, Norvegia, Polonia, România, Rusia și Suedia.

În zilele de 16–17 iunie, dna Ecaterina Paknehad, membru al Curții de Conturi, a participat, în calitate de expert, la ședința Comitetului de Dezvoltare a Capacității INTOSAI – Subcomitetul I, care a avut loc la Londra, Marea Britanie. La Reuniune au participat experți ai Secretariatului General INTOSAI, ai Curții de Conturi Europene, ai instituțiilor supreme de audit din Peru, Germania, Olanda, Estonia, Maroc, Statele Unite ale Americii, Canada, Spania, Norvegia, Suedia, Ucraina, Tunisia, Italia.

La 23–25 iunie, o delegație a Curții de Conturi, condusă de Președintele Serafim Urechean, a participat la lucrările Conferinței internaționale științifico-practice „Controlul financiar de stat – instrument al stabilizării economiei”, consacrată aniversării a 15 ani a instituției supreme de audit din Kazahstan. În cadrul Conferinței, Președintele Curții de Conturi a prezentat Raportul privind prioritățile dezvoltării auditului public extern în Republica Moldova.

of heads of CIS supreme financial control bodies, organized by the Accounts Chamber of the Russian Federation in Moscow.

– From May 30 to June 4, 2011, a delegation of the CoA led by President S. Urechean, attended the VIII Congress of the European Organization of Supreme Audit Institutions (EUROSAI), which was held in Lisbon, Portugal.

– In the days of 9–10 June 2011, Mr. Adrian Varatic, senior state controller /public auditor of the CoA participated as a member in the meeting of INTOSAI Working Group on Public Debt, organized by the National Audit Office of Lithuania in Vilnius. The meeting was attended by experts from the SAIs of Austria, Brazil, Canada, Chile, Fiji, Finland, Korea, Lithuania, Mexico, Moldova, Russian Federation, Portugal, Sweden, USA, Ukraine, Zambia and INTOSAI IDI and UNCTAD representatives. The meeting provided an opportunity to share the most relevant information related to the working group and exchange valuable experience in auditing public debt. Discussions focused in particular on:

- the impact of financial crisis on public debt and INTOSAI initiatives;
- government support during financial crisis; impact on public debt and the potential role of the SAI;
- evaluation of information systems related to public debt management, etc.

At the meeting in Vilnius Mr. A. Varatic presented the report “The Court of Accounts of the Republic of Moldova: from financial control to financial audit. Progress in auditing public debt”.

– On 13–14 June 2011, representatives of the Court of Accounts attended the international seminar on the introduction of international standards for SAIs (ISSAI), which took place in Tallinn, Estonia.

The XX INCOSAI in Johannesburg in November 2010 adopted a comprehensive set of audit guidelines for audits of financial statements in the public sector, which has opened new opportunities that could change the work of public sector auditors; this is just the first step towards a challenge which aims at introducing international standards in daily work of a supreme audit institution. In order to identify issues related to implementation of

international standards for SAIs (ISSAI), the Swedish National Audit Office, as chair of the INTOSAI Financial Audit Subcommittee, and SAI of Estonia decided to organize an international seminar.

During the seminar the communication and discussions focused on the following topics: International standards; Introduction to compliance audit ISSAI; Experiences from applying international audit standards in some SAIs – benefits and challenges; Mandate of SAIs regarding financial audits and the scope of financial audits, etc. The seminar was attended by representatives of supreme audit institutions from Azerbaijan, Bulgaria, Georgia, Estonia, Hungary, Latvia, Lithuania, Moldova, Norway, Poland, Romania, Russia and Sweden.

– On 16–17 June, Mrs. Ecaterina Paknehad, member of the CoA Board, participated as a member at the meeting of INTOSAI Capacity Building Committee – Subcommittee I, held in London, United Kingdom. The meeting was attended by experts of the INTOSAI General Secretariat, the European Court of Auditors, the supreme audit institutions from Peru, Germany, the Netherlands, Estonia, Morocco, Canada, Spain, Norway, Sweden, India, Oman, Korea, etc.

– On June 23 to 25, a delegation of the CoA, led by its President Serafim Urechean, participated in the international scientific-practical conference “*State financial control – a tool to stabilize the economy*” dedicated to the 15th anniversary of SAI in Kazakhstan. During the Conference, President of the Court of Accounts presented the report on the development priorities of external public audit in Moldova.

Meetings at the Court of Accounts

On 7 June 2011, the Court of Accounts had a meeting with Mr. Jan Marusinec, adviser to the Ministry of Finance under EU High Level Policy Advice Mission to the Republic of Moldova, and Leonidas Crisciunas, adviser to the Public Procurement Agency under EU High Level Policy Advice Mission to the Republic of Moldova.

The meeting was attended by Mrs. Ecaterina Paknehad, member of the CoA Board, and directors of audit departments of the Court of Accounts.

There were discussed the objective of the mission and the actions to be taken within the project in question, particularly in public financial

Întrevederi la Curtea de Conturi

Pe data de 7 iunie 2011, la Curtea de Conturi a avut loc o întrevedere cu dnii Ian Marusinec, Consilier al Proiectului Misiunii Uniunii Europene de Consiliere în Politici Publice pe lângă Ministerul Finanțelor, și Leonidas Crisciunas, expert local al Agenției pentru Achiziții Publice din cadrul Proiectului Misiunii Uniunii Europene de Consiliere în Politici Publice pentru Republica Moldova.

La întrevedere au participat dna Ecaterina Paknehad, membru al Curții de Conturi, și directorii Departamentelor de audit din cadrul Curții de Conturi.

Au fost discutate obiectivul Misiunii și acțiunile care vor fi întreprinse în cadrul proiectului respectiv, în special în domeniul managementului finanțelor publice, precum și despre implementarea controlului financiar public în Republica Moldova și aportul Curții de Conturi în promovarea reformelor în domeniul finanțelor publice și asistența Uniunii Europene în acest domeniu.

Dna Ecaterina Paknehad a subliniat faptul că, începând cu anul 2007, Curtea de Conturi a fost pionierul promovării reformelor în domeniul managementului financiar public. Curtea de Conturi va continua exercitarea acestor atribuții, astfel încât efortul depus să contribuie la sporirea răspunderii manageriale în cadrul autorităților publice centrale și locale pentru asigurarea unei bune guvernări.

La 8 iunie 2011, o echipă a Băncii Mondiale, responsabilă de Reforma Instituțională și a Sectorului Public, condusă de dl William Dorotinsky, a avut o întrevedere cu dl Serafim Urechean, Președintele Curții de Conturi, și cu alte persoane responsabile de procesul de reformare a instituției și de implementarea acțiunilor Planului de Dezvoltare Strategică la componenta suportul acordat de Banca Mondială. Vizita respectivă face parte din multiplele întrevederi cu oficiali din Republica Moldova, drept răspuns la solicitarea Guvernului de a primi sprijin pentru continuarea reformelor în domeniul gestionării finanțelor publice.

Dl Serafim Urechean a apreciat înalt suportul Băncii Mondiale și a asigurat reprezentanții echipei în disponibilitatea și dorința Curții de Conturi de a continua cooperarea și în viitorul apropiat, investițiile efectuate urmînd să se soldeze cu rezultate. A fost menționată necesitatea dezvoltării capacităților Direcțiilor teritoriale ale Curții de Conturi, fapt confirmat și de dl Dorotinsky.

De asemenea, echipa Băncii Mondiale a fost familiarizată cu noul echipament tehnic achiziționat pentru sala de instruire și sala de ședințe, precum și cu softul necesar în procesul de efectuare a auditului, de înregistrare a timpului și de circulație a documentelor.

management and the implementation of public internal financial control in Moldova, Court of Accounts' input in promoting reforms in public finance, and the support of European Union in this area.

Mrs. Ecaterina Paknehad said that since 2007 the CoA became a leader in promoting public financial management reforms. The Court of Accounts will continue to exercise these powers, so that the effort contributes to increased managerial accountability in the central and local authorities to ensure good governance.

On 8 June 2011, a World Bank team, responsible for Public Sector and Institutional Reform, headed by Mr. William Dorotinsky, met with Mr. Serafim Urechean, President of the Court of Accounts, and other persons responsible for institution reforming and implementation of actions in the Strategic Development Plan under the component supported by the World Bank. The visit is part of the multiple meetings with officials from Moldova, in response to Government request to receive support for continuing reforms in public

finance management. Mr. Serafim Urechean highly appreciated the support of World Bank and assured the team of Court of Accounts' willingness to continue the cooperation in the near future, so that investments led to results. It was noted the need for capacity building of territorial offices of the CoA, also confirmed by Mr. Dorotinsky. Further, the World Bank team was shown the new technical equipment purchased for the training room and meeting room, and the software necessary to conduct the audit process, time recording and circulation of documents.

Noii angajați ai Curții de Conturi

Lilia Ivasco
Consultant principal
Serviciu Resurse Umane
la 27 aprilie 2011

Violeta Andrieș
Controlor de stat în
Departamentul de audit II:
Audit al regularității (BASS și
FAOAM)
la 06 iunie 2011

Stela Bugan
Controlor superior de stat
în Direcția juridică
la 17 iunie 2011

New employees of the Court of Accounts

Lilia Ivasco
Main Consultant in Human
Resources Service
on 27.04.11

Violeta Andrieș
State controller in Audit
Department II: Regularity audit
(CHIF and SSIB)
on 06.06.11

Stela Bugan
senior state controller
in Legal Department
on 17.06.2011

Participarea la Seminarul „Auditarea managementului deșeurilor” în cadrul Grupului de lucru EUROSAI în domeniul auditului mediului 3–4 mai 2011, Oslo, Norvegia

Olesia Djurenco
*Controlor superior de stat,
auditor public
Departamentul de audit II*

În perioada 3–4 mai 2011, s-a desfășurat Seminarul „Auditarea managementului deșeurilor” în cadrul Grupului de lucru în domeniul auditului mediului EUROSAI, care a avut loc la Oslo, Norvegia, gazdă fiind Oficiul Auditorului General al Norvegiei. Scopul acestui seminar a fost de contribui la schimbul de cunoștințe și experiență în domeniul auditării managementului deșeurilor.

Prima zi a Seminarului a fost dedicată unor prezentări generale privind politicile europene în domeniul deșeurilor și aspectelor economice ce țin de acestea, precum și tendințele generale în domeniul auditării acestui domeniu. La această întrunire au participat nu doar reprezentanții ISA, ci și oaspeți invitați de la Comisia Europeană și Organizația pentru Cooperare Economică și Dezvoltare (în continuare – OECD).

În cadrul ședinței respective s-a menționat că există diferite politici în domeniul gestionării deșeurilor: strategii, directive și standarde europene, fiind relevată necesitatea implementării efective a acestora din două motive: unul ar fi cel economic, iar al doilea – de mediu. O gestionare eficientă a deșeurilor conduce la economisirea banilor, adică prin păstrarea (protecția) mediului se previn cheltuielile privind curățarea urmărilor poluării. Totodată, pot fi obținute venituri suplimentare, în urma reutilizării și reciclării deșeurilor, evitându-se problemele ce țin de mediu, adică de poluarea acestuia.

De asemenea, s-a remarcat că una din tendințe este minimizarea suprafeței depozitelor, însă producerea deșeurilor este în creștere, adică funcționează mai eficient doar reutilizarea și reciclarea deșeurilor, statele încă nefiind capabile să prevină generarea deșeurilor.

S-a făcut o scurtă prezentare a Ghidului privind auditul managementului deșeurilor, care deja a fost tradus și utilizat și de către Curtea de Conturi a Republicii Moldova în efectuarea auditului performanței gestionării deșeurilor în anul 2010.

S-a menționat necesitatea includerii problemelor ce țin de auditarea deșeurilor în Ghidul privind fraudă și corupția, deoarece există o legătură strânsă între corupție și protecția mediului.

S-a prezentat varianta draft a unui Raport privind auditarea managementului deșeurilor în Europa, în care au fost generalizate rezultatele auditelor mai multor țări. Acest Raport urmează a fi un supliment la Ghidul privind auditul managementului deșeurilor, servind ca suport în organizarea și realizarea auditelor în domeniu.

Următoarea zi a fost dedicată ședințelor în grup, divizate pe două teme:

- Managementul deșeurilor în general (managementul deșeurilor nepericuloase);

Participation in the seminar “Auditing waste management” within EUROSAI Working Group on Environmental Auditing 3 to 4 May 2011, Oslo, Norway

On 3–4 May 2011 the seminar “Auditing waste management” within EUROSAI Working Group on Environmental Auditing was held in Oslo, Norway, hosted by the Office of the Auditor General of Norway. The purpose of this seminar was to contribute to sharing knowledge and exchanging experience in auditing waste management.

The first day of the seminar was devoted to general presentations on European policies on waste and related economic aspects and general trends in auditing this field. This meeting was attended not only by SAI representatives, but also by guests invited from the European Commission and Organization for Economic Cooperation and Development (hereinafter – OECD).

During the meeting it was noted that there are different waste management policies: strategies, directives and European standards, and there is a need for their effective implementation for two reasons: one would be economic and the second – environmental. Effective management of waste leads to saving money, i.e. environmental protection to prevent the costs for cleaning pollution consequences. Also, additional revenues can be obtained after reuse and recycling of waste, thus avoiding environmental problems, i.e. environment pollution.

It was also noted that there is a tendency to minimize the area of landfills, but waste generation is increasing; it operates more effectively than the reuse and recycling of waste, and countries are still not able to prevent waste generation.

A short presentation was made of the Guide on auditing waste management, which has already been translated and used by the Court of Accounts of the Republic of Moldova in the performance audit of waste management in 2010.

There was mentioned the need to include issues related to auditing waste in the Guide on fraud and corruption, as there is a strong link between corruption and environmental protection.

The draft paper on auditing waste management in Europe was presented, which generalized the results of audits of several countries. This paper will be a supplement to the Guide on auditing waste management, serving as a support in organization and implementation of audits in this field.

The next day was devoted to group sessions, divided into two themes:

- General Waste Management (non-hazardous waste management);
- Hazardous, Radioactive and Medical Waste Management.

Olesea Djurenco
*senior state controller,
public auditor Audit
Department II*

- Managementul deșeurilor periculoase, radioactive și medicale.

Reprezentanții diferitor ISA care au efectuat audite în domeniul deșeurilor au relatat în cadrul ședințelor rezultatele auditelor respective, exemple de constatări și recomandări, precum și impactul acestora.

Deoarece în anul 2010 am efectuat auditul deșeurilor menajere solide, am decis să particip la ședința Grupului privind managementul deșeurilor, în cadrul căruia am prezentat rezultatele acestui audit, pentru a ne împărtăși experiența acumulată.

Din toate prezentările s-a constatat că problemele sînt comune pentru mai multe state: structura inefi-

cientă în domeniul gestionării deșeurilor, lipsa unor depozite amenajate corespunzător, necolectarea deșeurilor separat, existența unor depozite ilegale.

În cadrul Seminarului, în discuții cu colegii-reprezentanți ai altor ISA, s-a confirmat interesul comun al ISA față de mediu și necesitatea efectuării auditelor în acest domeniu.

În concluzie, menționez că întrunirile Grupului de lucru în domeniul auditului mediului sînt benefice prin oferirea posibilității unui schimb de informații cu diferite ISA, ceea ce permite acumularea de cunoștințe în domeniu, iar informațiile obținute servesc ca ghid în planificarea și realizarea cu succes a activităților de audit în viitor.

Representatives of various SAIs who conducted waste audits reported during the meetings on the results of these audits, and provided examples of findings and recommendations and their impact.

Since in 2010 we conducted our audit of solid waste, we decided to attend the meeting of the WG on waste management, where we presented the results of this audit to share our experience.

Of all the presentations it was found that some problems are common to many countries: inefficient structure for waste management, lack of properly designed landfills, waste not collected separately, and existence of illegal landfills.

During the seminar and discussions with colleagues, representatives of other SAIs, the SAIs common interest in the environment and the need to conduct audits in this area was confirmed.

Finally, it is worth mentioning that the meetings of the Working Group on environmental auditing are beneficial as they enable exchange of information with different SAIs, which allows for the accumulation of relevant knowledge and the information obtained serves as a guide in planning and successful implementation of future audit activities.

Sfintele Paști la Școala-internat auxiliară din or. Bălți

La 22 aprilie 2011, dna Rimma Tcaci, șefa Direcției Nord a Curții de Conturi, împreună cu câțiva colaboratori din Direcție au participat la sărbătorirea Sfintelor Paști la Școala-internat auxiliară din or. Bălți.

Cu acest prilej, fiecare copil a primit cadouri (dulciuri, cozonac, fructe etc.), precum și a fost oferit în dar un tablou ce va înfrumuseța cantina Școlii-internat auxiliare, care a fost renovată recent.

Dna Rimma Tcaci a felicitat copiii cu ocazia Sfintelor Sărbători de Paști, dorindu-le multă sănătate, pace în suflet, speranță și multe bucurii. La rîndul lor, copiii au recitat poezii și au cîntat cîntece de Paști.

În felul acesta, Curtea de Conturi a făcut ca copiii școlii să simtă bucuria, căldura și lumina Sfintelor Sărbători de Paști.

Holy Easter at the auxiliary boarding school from Balti

On 22 April 2011, Ms. Rimma Tcaci, head of the North Office of the Court of Accounts, together with several staff from this Division, took part in the celebration of Holy Easter at the auxiliary boarding school from Balti.

On this occasion, each child received gifts (sweets, cake, fruit, etc.) and a painting that will beautify the dining-room of the auxiliary boarding school, which was recently renovated.

Ms. Rimma Tcaci congratulated the children on the occasion of Holy Easter Holidays, wishing them good health, peace in the heart, hope and more happiness. In turn, the children recited poems and sang Easter songs.

Thus, the Court of Accounts caused the school children to feel the joy, warmth and light of the Holy Easter Holidays.

„Ultimul sunet” la Școala-internat auxiliară din or. Bălți

La data de 31 mai 2011, reprezentanții Curții de Conturi (dna Angela Pascaru – director de departament, dna Eugenia Paiu – controlor superior de stat și dna Rimma Tcaci – șeful Direcției Nord) au vizitat Școala-internat din or. Bălți cu ocazia sărbătoririi „Ultimului sunet”. Copiii au primit cadouri (maiouri, dulciuri, sucuri), procurate din donațiile benevole ale angajaților și Comitetului Sindical al Curții de Conturi.

La festivitate, din partea Curții de Conturi a luat cuvântul dna Rimma Tcaci, care a transmis mesajul de felicitare al conducerii și colectivului Curții de Conturi.

Directorul școlii și-a exprimat recunoștința pentru susținerea oferită de Curtea de Conturi până în prezent, contînd pe aceasta și în viitor.

Pe parcurs, în urma demersurilor înaintate de Curtea de Conturi, din fondul de rezervă al Guvernului au fost alocate mijloace financiare și s-a reparat blocul de studii și dormitoare pentru copii, sistemul de aprovizionare cu apă, blocurile sanitare, încăperile administrative etc. Sala de mese a fost reparată cu suportul unei fundații de caritate din Germania.

Curtea de Conturi, ca de fiecare dată, a contribuit la faptul ca copiii de la Școala-internat auxiliară din or. Bălți să aibă parte de sărbători fericite.

The last school day at the auxiliary boarding school in Balti

On May 31, 2011, representatives of the Court of Accounts (Angela Pascaru – department director, Mrs. Eugenia Paiu – senior state controller, and Mrs. Rimma Tcaci – head of the CoA North office) visited the boarding school from Balti on the occasion of the last school day.

The children received gifts (shirts, sweets, juices), purchased with voluntary donations of employees and trade union committee of the Court of Accounts.

At the ceremony Mrs. Rimma Tcaci took the floor on behalf of the CoA and sent the congratulatory message of the leadership and staff of the Court of Accounts.

The school principal expressed gratitude for the support given by the CoA so far, and mentioned that the school counts on it in the future as well.

Along the way, as a result of Court of Accounts' requests, money has been allocated from the Government's reserve fund and the classroom premises, children's bedrooms, water supply system, sanitary, administrative rooms, etc. have been repaired. The dining room was renovated with the support of a charity foundation from Germany.

Court of Accounts contributed as always that the children from auxiliary boarding school from Balti will have happy holidays.

Ediția a VIII-a a Spartachiadei angajaților în serviciul public din municipiul Chișinău

În perioada 20–22 mai 2011, la Tabăra de odihnă „Campingul din Vadul lui Vodă” a avut loc Spartachiada (ediția a VIII-a) a Asociației Sindicale Teritoriale Chișinău a Federației Sindicatelor Angajaților în Serviciile Publice din Republica Moldova, conform Programului național de promovare a modului sănătos de viață pentru anii 2007–2015, la care au participat și angajații Curții de Conturi.

La ceremonia de deschidere au fost prezenți: dl Oleg Budza – președintele Confederației Naționale a Sindicatelor din Republica Moldova, Serafim Urechean – Președintele Curții de Conturi, Ștefan Ciorici – directorul general al Direcției generale pentru administrarea clădirilor Guvernului, care le-au dorit participanților la Spartachiadă victorii în competiții.

În cadrul competițiilor, angajații Curții de Conturi au dat dovadă de sîrguință și dîrzenie, obținînd locul III la haltere (echipa bărbați) și locul IV la volei (echipa bărbați), din cele șase genuri de sport desfășurate: dame, șah, tenis de masă, volei, mini-fotbal, haltere.

Eighth edition of the Spartacus games (Olympics) of Chisinau civil servants

On 20–22 May 2011, the Spartacus games (eighth edition) were organized at „Vadul lui Voda camping” by Chisinau Territorial Trade Unions Association under the Federation of Public Service Trade Unions in Moldova, according to the National Program on healthy lifestyle promotion for 2007–2015, where the employees of the Court of Accounts participated as well.

The opening ceremony was attended by: Mr. Oleg Budza – President of the National Confederation of Trade Unions of Moldova, Serafim Urechean – President of the CoA, Ștefan Ciorici – General Director of the General Division for the administration of Government buildings. They wished the participants victory in the competition.

During the competitions, the Court of Accounts’ employees showed diligence and staunchness, and ranked third in weightlifting (men’s team) and fourth in volleyball (men’s team), of the six types of sports performed: checkers, chess, table tennis, volleyball, mini-football, weightlifting.

Hotărârile Curții de Conturi privind activitatea de audit

The Decisions of the Court of Accounts on the audit activity

Hotărîrea nr. 12 din 02 martie 2011 privind Raportul auditului Sistemului Informațional Integrat Vamal al Serviciului Vamal al Republicii Moldova

Decision no. 12 of 2 March 2011 regarding the Report on the audit of the Customs Integrated Information System of the Customs Service of the Republic of Moldova

Hotărîrea nr. 13 din 23 martie 2011 privind Raportul auditului gestionării patrimoniului public de către „Banca de Economii” S.A. în perioada anilor 2009–2010

Decision no. 13 of 23 March 2011 regarding the Report on the audit of public property management by “Banca de Economii” JSC during the years 2009–2010

Hotărîrea nr. 14 din 24 martie 2011 privind Raportul auditului regularității gestionării patrimoniului public de către Întreprinderea de Stat “Poșta Moldovei” în anii 2009–2010

Decision no. 14 of 24 March 2011 regarding the Report on the regularity audit of public property management by the State Enterprise “Posta Moldovei” in the years 2009 to 2010

Hotărîrea nr. 15 din 18 aprilie 2011 privind Raportul auditului regularității gestionării resurselor financiare publice și administrării patrimoniului public în exercițiul bugetar 2010 la Curtea Supremă de Justiție

Decision no. 15 of 18 April 2011 regarding the Report on the regularity audit of public financial resources management and public property administration in the 2010 budget year at the Supreme Court of Justice

Hotărîrea nr. 16 din 18 aprilie 2011 privind Raportul auditului regularității gestionării resurselor financiare publice și administrării patrimoniului public în exercițiul bugetar 2010 la Consiliul Superior al Magistraturii

Decision no. 16 of 18 April 2011 regarding the Report on the regularity audit of public financial resources management and public property administration in the 2010 budget year at the Superior Council of Magistrates

Hotărîrea nr. 17 din 18 aprilie 2011 privind Raportul auditului regularității gestionării resurselor financiare publice și administrării patrimoniului public în exercițiul bugetar 2010 la Curtea de Apel Chișinău, Curtea de Apel Bălți și Curtea de Apel Economică

Decision no. 17 of 18 April 2011 regarding the Report on the regularity audit of public financial resources management and public property administration in the 2010 budget year at the Court of Appeal Chisinau, Court of Appeal Balti and the Economic Court of Appeal

Hotărîrea nr. 18 din 19 aprilie 2011 privind Raportul auditului regularității gestionării resurselor financiare publice la Comisia Națională a Pieței Financiare în anul 2010

Decision no. 18 of 19 April 2011 regarding the Report on the regularity audit of public financial resources management in 2010 at the National Commission of Financial Market

Hotărîrea nr. 18 din 19 aprilie 2011 privind Raportul auditului performanței „Pentru ca beneficiile scontate să fie realizate, sînt necesare îmbunătățiri în politicile și procedurile Academiei de Științe a Moldovei de alocare și monitorizare a fondurilor destinate cercetărilor științifice”

Decision no. 18 of 19 April 2011 regarding the Report on the performance audit “To achieve the expected benefits improvements are needed in policies and procedures of the Academy of Sciences of Moldova for allocation and monitoring of funds for scientific research”

„Curtea de Conturi exercită controlul asupra modului de formare, de administrare și de întrebuințare a resurselor financiare publice”.

Art. 133
din Constituția Republicii Moldova

“The Court of Accounts controls the ways of creating, administering and utilizing public financial resources”.

Article 133
from the Constitution of the Republic of Moldova

„Curtea de Conturi este unica autoritate publică a statului care exercită controlul asupra formării, administrării și întrebuințării resurselor financiare publice și administrării patrimoniului public prin realizarea auditului extern în sectorul public în calitate de instituție supremă de audit și este protejată legal de interferența din partea organelor de drept sau cu funcții de control”.

Art. 2 (1) din Legea Curții de Conturi nr.261-XVI din 05.12.2008 „Privind Curtea de Conturi”

“The Court of Accounts is the only public authority of the State controlling the formation, management and use of public financial resources and management of public assets by performing external audit in the public sector as a supreme audit institution and is legally protected from interference from law enforcement or control bodies.”

Article 2 (1) of Law No 261-XVI of 05.12.2008
“on the Court of Accounts”

„... Un audit extern eficient este elementul fundamental în asigurarea unor standarde înalte în domeniul managementului financiar, iar un management financiar bun constituie un aspect fundamental al unei bune guvernări, care produce beneficii reale și directe pentru cetățenii Republicii Moldova”.

Planul de Dezvoltare Strategică
a Curții de Conturi pe anii 2006–2010

“...An effective external financial audit of public authorities is fundamental to achieving high standards of public financial management in Moldova. And good financial management is not an optional extra but a fundamental feature of good governance its of real and direct benefit to the citizens of Moldova.”

Strategic Development Plan
of the Court of Accounts for 2006–2010

RIKSREVISIONEN

Aducem mulțumiri Oficiului Național de Audit din Suedia – partenerul principal al Curții de Conturi în realizarea proiectului de consolidare instituțională, pentru publicarea numărului 2(17) al Buletinului Informativ al Curții de Conturi.

Colegiul redacțional

Special thanks to SNAO – the main partner of the CoA in the implementation of the institutional strengthening project – for the support in publishing issues 2 (17) of the Informative Bulletin.

Editorial Board

MD-2001, mun. Chişinău | Buletin informativ
Bd. Ştefan cel Mare, 69 | Nr. 1 (16)/2011
Tel./fax: 23-30-20 | Publicaţie periodică trimestrială

www.ccrm.md